Spring 2004

CIUS Newsletter

Canadian Institute of Ukrainian Studies

450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

CIUS and the 70th Anniversary of the 1932-33 Famine

In order to make more widely known in North America important new research and resources on the 1932-33 artificial famine in Ukraine, CIUS invited two leading scholars from Ukraine—Drs. Yuri Shapoval and Hennadii Boriak—to speak at a series of scholarly and community events in Canada in November 2003. Dr. Shapoval is affiliated with the Institute of Political and Ethnonational Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine in Kyiv, while Dr. Boriak is director general of the State Committee of Archives of Ukraine, which oversees the entire complex of Ukraine's archival institutions. Famine commemorations and talks, which CIUS sponsored, co-sponsored or organized, took place in Edmonton (16 November 2003), Toronto (21 and 23 November) and Winnipeg (28 November). Dr. Boriak's talk, "The Ukrainian Famine of 1933: Sources and Source Publications," surveyed documentary publications and other resources on the famine. Dr. Boriak pointed out that there were more than 1,500 archival holdings throughout Ukraine that deal with the famine, which contain more than 200,000 files. He concluded his talk with a survey of Internet resources on the famine and noted that the State Committee of Archives in Ukraine maintains the Web site "Famine in Ukraine 1932-1933" (Holdomor v Ukraini 1932-1933), located at <www.archives.gov .ua/Sections/Famine/>, which contains links to Internet resources on the Ukrainian famine.

Dr. Hennadii Boriak presented a survey of sources on the 1932-33 famine in Ukraine at the AAASS convention in Toronto on 21 November 2003

The title of Yuri Shapoval's talk was "The Famine of 1932-33 in Ukraine: What Do We Know about It Today?" In his lecture, Dr. Shapoval drew attention to and then offered some conclusions based on recently published documents in Ukraine, especially on the activities of the highest leadership of the USSR. Throughout his talk he referred often to the book *Komandyry velykoho holodu* (Commanders of the Great Famine (Kyiv, 2001)), which he co-authored. The book contains documents (including exchanges with Stalin), which show the roles played by Stalin's henchmen—Viacheslav Molotov and Lazar Kaganovich—in the extraordinary grain procurement commissions in Ukraine and the north Caucasus in 1932-33. Their importance lie in the evidence they provide against those who would deny the unique characteristics of the 1932-33 famine in Ukraine and the north Caucasus.

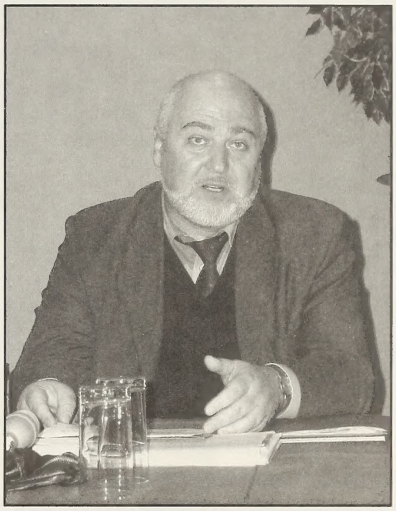

At the AAASS convention in Toronto, Dr. Yuri Shapoval spoke on how new sources point to the uniqueness of events related to the 1932-33 famine in Ukraine

Although they knew that hunger had already claimed victims in Ukraine and the north Caucasus in 1931, Stalin and the top leadership of the USSR accused Ukrainians of hoarding vast amounts of grain, and increased grain procurement plans for Ukraine. In a letter to Kaganovich of 11 August 1932, Stalin expressed suspicions about the Ukrainian peasantry and of the loyalty of the entire Ukrainian party apparatus, which he described as dominated by followers of

Continued on page 8

From the Director

On 23 January 2004, over a hundred professors, scholars, university administrators, friends and colleagues, and Ukrainian community members attended a reception hosted by the Canadian Institute of Ukrainian Studies (CIUS) to mark my 60th birthday. I am very appreciative of the numerous greetings extended by various academic circles as well as individual community members. I am particularly touched by the presentation of a festschrift entitled *Synopsis. A Collection of Essays in Honour of Zenon E. Kohut*. The volume, which takes its name from a seventeenth-century historical work, contains 23 articles from historians in Canada, Ukraine, the United States, Great Britain, Austria and Poland. I am very grateful to my colleagues, staff, university administrators, and Ukrainian community members for organizing and participating in such a thoughtful and personal tribute.

The tribute reminds me that I have been director for over a decade. During that time I have learned a great deal, and with the help of many, we have accomplished much. What has made this period such a positive experience is the dynamic environment of CIUS, so rich in history and purpose, rich in knowledge, and rich in the diverse and significant contributions of its staff and associates. This issue of our semi-annual newsletter is another demonstration of this richness. Feature stories include the marking by CIUS of the 70th anniversary of the 1932-33 Terror Famine by sponsoring new research, publications, and lectures; the launching of <oomRoom.ca>, an educational Web site designed for K-12 students studying the Ukrainian language and culture; and a seminar evaluating the results and achievements of the Canada Ukraine Legislative and Intergovernmental Project. In the last six months, CIUS also has published a major study in linguistics and a double issue of the *Journal of Ukrainian Studies*. The scope and intensity of CIUS activities can be seen from the lists of seminars and lectures during the past semester and of scholarships and grants distributed in the past two years.

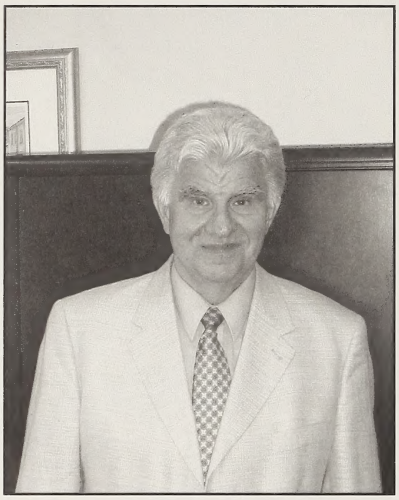

Dr. Zenon Kohut

Not featured in the newsletter is CIUS's active role in countering President Kuchma's decree promoting the celebration of the 350th anniversary of the Pereiaslav agreement, an agreement that ultimately resulted in the subordination of Ukraine to Russia. CIUS distributed an open letter signed by Serhii Plokhii, Frank Sysyn, and myself protesting the crass politicization of this historical event. The letter received considerable resonance in Ukrainian academic and intellectual circles. Subsequently, the Peter Jacyk Centre for Historical Research and the Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine helped sponsor an 890-page publication—*Pereiaslavska Rada, 1654 roku* (The Pereiaslav Council of 1654). In January 2004 I gave a paper at a Pereiaslav conference in Kyiv—a conference also co-sponsored by CIUS. Other steps are still in preparation and the full story of our Periaslav-related activities will be reported in a future issue.

Finally, I would like to thank all the contributors who responded to our appeal in the previous newsletter. (A list of donors for 2003–04 will be printed in our next newsletter.) In particular, a $100,000 gift establishing the Michael Kowalsky and Daria Mucak-Kowalsky Encyclopedia of Ukraine Endowment Fund will provide a critical boost to the Internet Encyclopedia of Ukraine project. This gift is another example of how much you, dear reader, shape the many CIUS programs, scholarships, publications, and events, since it is through your support that our plans and dreams can turn into reality.

Zenon Kohut, Director

Canadian Institute of Ukrainian Studies
450 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, AB, Canada T6G 2E8

Telephone: (780) 492-2972
FAX: (780) 492-4967
E-mail: cius@ualberta.ca
CIUS Web site: www.cius.ca

CIUS Newsletter
Reprints permitted with acknowledgement
ISSN 1485-7979
Publication Mail Agreement No. 40065596

Editor: Bohdan Klid
Ukrainian translation: Halyna Klid
Design and layout: Peter Matilainen

To contact the CIUS Toronto Office (Internet Encyclopedia of Ukraine Project, *Journal of Ukrainian Studies*, CIUS Press, or Peter Jacyk Centre), please write c/o:

1 Spadina Crescent, Rm 109
University of Toronto
Toronto ON M5S 2J5

Telephone: (416) 978-6934
Fax: (416) 978-2672
E-mail: cius@utoronto.ca

Focus on Projects and Programs

CULIP Project Seminar Sums Up Achievements

On 16 January 2004 the Canadian Embassy in Kyiv hosted the concluding seminar of the Canada Ukraine Legislative and Intergovernmental Project (CULIP), which was implemented from 2000–03 as a successor to the Canada Ukraine Legislative Co-operation Project (1996–99).

The seminar was attended by over 60 representatives of partner organizations, which had been involved in the project. Participating in the discussions were Oleksandr Zinchenko (co-chair of the Project Steering Committee and Deputy Speaker of the Verkhovna Rada of Ukraine), Hon. Raynell Andreychuk (Chair of the Project's Board of Directors in Canada and Senator of the Parliament of Canada), Andrew Robinson (Ambassador of Canada in Ukraine), Viktor Musiyaka (President of the Community Energy Fund and Deputy of the Verkhovna Rada), Dmytro Jacuta (Project Director), and other distinguished guests and participants.

L-R: Ukrainian deputy Taras Chornovil with CULIP project director James D. Jacuta at a study session in Edmonton

This concluding event highlighted the successful co-operation of many Canadian and Ukrainian specialists, who, using Canada's experience, had worked jointly on a number of legislative and regulatory initiatives related to Ukraine's economy, culture and government administration.

Ukrainian partners of CULIP included the Verkhovna Rada, the Cabinet of Ministers, the governments of the Zakarpattia, Kirovograd, Lviv and Chernivtsi oblasts, and non-government organizations, including the All-Ukrainian Charity Fund "Community Energy," which was the Project's coordinator in Ukraine. On the Canadian side the Project was managed by CIUS, while the Parliament of Canada and governments of the provinces of Alberta, Manitoba, Ontario and Saskatchewan were project partners. The Canadian International Development Agency (CIDA) provided funding for the Project.

Over its three-year life span, the Project organized study tours in Canada for ten teams of Ukrainian specialists, who studied Canada's legislative and regulatory systems, as well as the principles underlying them.

L-R: Eleni Bakopanos (MP, and Assistant Deputy Speaker), Walt Lastewka (MP), and Yevhen Zhovtyak (Deputy, Verkhovna Rada of Ukraine) in Ottawa

Banking and credit policy working group from Ukraine studied policy and legislation on credit mechanisms in Toronto

Canadian experts went to Ukraine as well, taking part in 22 seminars, round tables, hearings, meetings and press briefings, sharing their law-making knowledge and skills with their Ukrainian counterparts. Canadian experts were also involved in preparing specific legislative acts, imparting Canadian experience to Ukrainian specialists.

Project activities took place in the following six major sectors:

1. National culture and mass media development;
2. Banking and crediting system development;
3. Territorial community development;
4. Creating a unified system for real property and related ownership rights registration;
5. Public health (focusing on patient rights, tobacco smoking and drugs abuse prevention, food quality and safety); and
6. Ensuring citizen participation in government decision making.

As a result, over 40 specific proposals, draft legislation and regulatory acts, and documents dealing with government policy in the said sectors were developed. A total of 102 experts—deputies, members of oblast governments, government administrators and others—participated in the Canadian study tours, and about 1,000 Ukrainian specialists took part in working groups, seminars, round tables and other Project activities.

As noted by the participants of the concluding seminar, the outcomes of the Project have had a significant impact in strengthening the development of democratic processes and responsible governance in Ukraine. Commenting on the Project outcomes, Senator Andreychuk said: "I have often heard from Ukrainian colleagues that they, working together with Canadians on the problems related to improvements in government institutions and functions, have learned a lot from Canadians, and that they have learned, first of all, how to work together, learned to be partners and to be committed to the cause."

In his remarks, Deputy Speaker Zinchenko said: "Through the efforts of the Canada Ukraine Legislative and Intergovernmental Project we achieved more than the particular outcomes related to the six modules that we discussed today. The foundation for the further development of parliamentarism in Ukraine was strengthened. Therefore I would like to state that senior officials of the Verkhovna Rada rank this project among the best interparliamentary projects carried out during the last three-four years and thank all those engaged in this work. We are prepared to support by all means the continuation of this work and to propose specific steps that would make it possible to extend the Canada Ukraine Legislative and Intergovernmental Project for another four-five years."

A letter, addressed to the Project managers, expressing appreciation of the Project, was received from Ukraine's prime minister, Viktor Yanukovych. The letter stated that in the current conditions of reforming government policy and bringing it into conformity with international standards, the Government of Ukraine finds it expedient, based on the support of the Project's principal partners in Canada, to initiate a new stage of CULIP. The new project might include, in particular, studying Canada's experience in the area of strategic planning and enhancement of the system of government forecasting.

Many participants pointed out that parliamentary elections would likely be held later this year in Canada, while in October presidential elections would take place in Ukraine. In connection with this, Viktor Musiyaka said that it would be very useful for strengthening democracy in Ukraine to study Canada's experience in organizing and providing a legislative framework for transparent and fair elections. Participants expressed the view that, in the present conditions of democratic development in Ukraine, this should be a priority task for Canada's technical assistance to Ukraine, provided that additional financial and organizational resources could be made available by the Canadian side.

Ukrainian Language and Culture Educational Web Site Launched

On 13 February 2004, the Ukrainian Knowledge Internet Portal (UKiP) Consortium Association launched its new educational Web site <oomRoom.ca> at Edmonton City Hall. Hon. Gene Zwozdesky (Minister of Community Development), presided over the ribbon-cutting ceremony and delivered greetings on behalf of the Government of Alberta at the request of Hon. Lyle Oberg (Minister of Learning). Garry Popowich (Director of the Learning Technologies Branch, Alberta Learning), Nadia Kazymyra (Project Officer of Canada's Digital Collections, Industry Canada), Tania Onyschuk (Chair of the Ukrainian Canadian School Board, Toronto Branch), and Marusia Petryshyn (Director of the Ukrainian Language Education Centre at CIUS, and President of the UKiP Consortium Association), also spoke at the event.

Designed in both English and Ukrainian for students in Ukrainian language and culture programs from Kindergarten to Grade 12, this project is the first of its kind in Canada. With the launch of <oomRoom.ca>, students and teachers gained immediate access to an unprecedented range of practical Ukrainian learning materials, available at their fingertips, 24 hours a day, seven days a week. A dynamic, new, on-line resource, <oomRoom.ca> will continue to evolve and grow with the addition of learning resources, tools and strategies for learning.

Alberta Learning is a major partner in the creation of <oomRoom.ca>, providing core funding, support and access via the <LearnAlberta.ca> Web site. In his remarks at the launch, Garry Popowich said that "Together with <LearnAlberta.ca>, <oomRoom.ca> is helping to bring us into a new era of learning. Quality on-line resources like <oomRoom.ca> are shaping the future of learning by creating learning opportunities in the classroom and beyond."

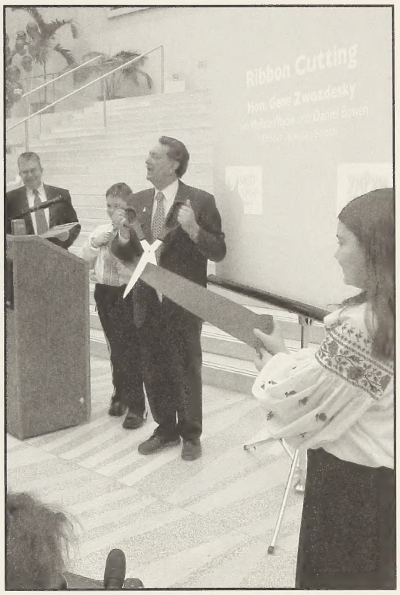

Hon. Gene Zwozdesky leads the ribbon cutting ceremony to officially launch <oomRoom.ca>

The new Web site brings together language, history and heritage materials, previously found only in libraries, organizations and provincial bodies across the country, and presents them to students in ways that encourage more dynamic and interactive approaches to language and culture learning. In time, materials available on <oomRoom.ca> will include unit planning and assessment tools and professional development information for teachers; activities, print and electronic resources and games for students; and, curriculum and contact information for parents. On-line chat forums have been developed for parents, students and teachers. They are an important part of the site as they not only encourage sharing of information and resources, but the formation of an on-line learning community, as well.

The launch of the <oomRoom.ca> Web site is an important first step in the development of a larger, Internet

<oomRoom.ca> features areas for students, teachers, and parents interested in learning about Ukrainian language and culture (student section shown)

portal project, which is being sponsored by the UKiP Consortium Association. When complete, the portal will operate as an Internet-based single entry point to information, tools and services, and will enhance the teaching and learning of the Ukrainian language and culture worldwide.

The UKiP Consortium Association, an alliance of organizations and institutions interested in the development and deployment of on-line resources for Ukrainian language and culture learning, is grateful for the support of its sponsors, who have helped make <oomRoom.ca> a possibility. These include Alberta Learning; CIUS, and especially the Ukrainian Language Education Centre at CIUS (University of Alberta); the Ukrainian Resource and Development Centre (URDC) at Grant MacEwan College; the Canada Ukraine Foundation (CUF); Canada's Digital Collections Initiative, Industry Canada; the Alberta Foundation for Ukrainian Education Society (AFUES); Manitoba Education and Youth; the Ukrainian Canadian School Board (Toronto Branch); Saskatchewan Learning and others.

A devoted and talented technical team, led by Anna Slevinsky and Kim Robinson, made <oomRoom.ca> a reality. Working under their direction were Shawn Blais, Mark Malowany, Rob Tao, Andrew Chu, Natalia Lubchenko and Shiv Thakar, who contributed to its success.

The UKiP Consortium Association welcomes comments and participation from the public to help guide the further development of <oomRoom.ca>. Opportunities exist in many areas, including funding, resource development, and overall strategy and direction. For more information please e-mail UKiP at ukip@ualberta.ca.

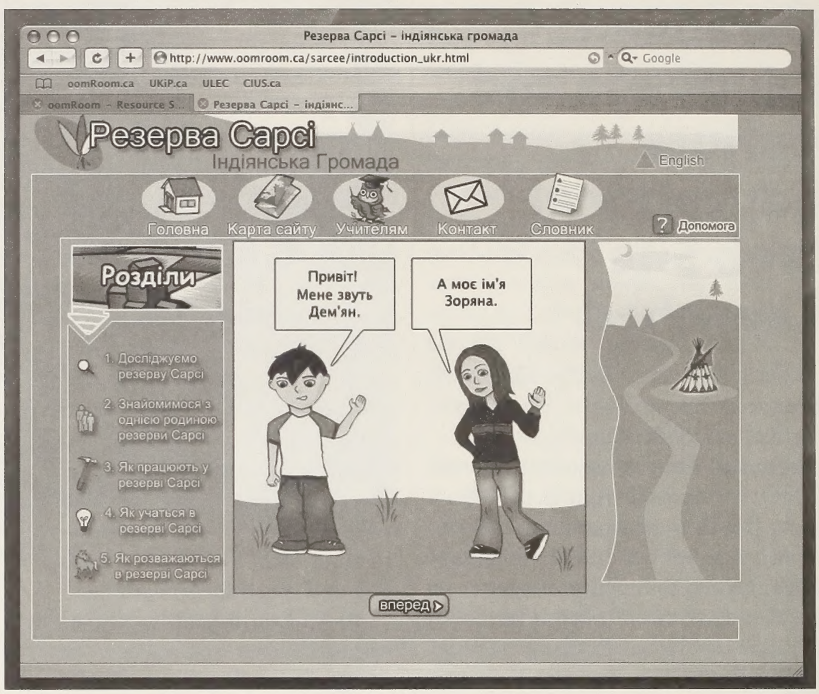

Introductory screen from "Sarcee Reserve: An Indian Community" Web site

An Indian Community On-line

The digital collection "Sarcee Reserve: An Indian Community" has come to <oomRoom.ca>! The project, supported by Industry Canada as a part of its Canada's Digital Collections Initiative, was developed by project staff at ULEC. The project team included Kim Robinson (Project Manager), Shiv Takhar (Development Team Lead), Natalia Lubchenko (Web site Developer), Shawn Blais (Technical Consultant), Chrystia Kaye (Pedagogical Consultant) and Laura Filewych (Instructional Design).

The Web site, based on the book of the same title originally published by the Calgary School Board and Reidmore Books, explores a typical day in the life of Coralee Starlight, a grade two student from the Sarcee Reserve near Calgary. Version 1.0 of the Web site will include the full text and imagery of the book, available in both Ukrainian and English. Future development plans include the addition of an activity centre and an audio component. To access the Web site, visit <www.oomRoom.ca/sarcee> or <collections.ic.gc.ca/sarcee>.

Just recently the site was chosen by youth reviewers at Canada's Digital collections as one of the top 15 of 100 sites developed in the 2003-04 year.

Completion of the Nova 4, 5, 6 Series

The long-awaited publication of the Nova 4, 5, and 6 Ukrainian language development series, originated by Dr. Olenka Bilash, will be completed in 2004. Managing editors Halyna Klid and Chrystia Kaye have been working with editors and illustrators to prepare the various components for publication.

Dialogues printed in colour are now available for Nova 4 and 5. In Nova 6, the dialogues have been reworked into a mini-novel called *Pryhody printsesy Liuboslavy ta blaznia Nyivira* (The Adventures of Princess Liuboslava and the Court Jester Nyivira). Echo acting for Nova 4, 5, and 6 is also available now. Student activity books for Nova 4, 5, and 6, followed shortly by the Teacher's Unit Preparation Books, will go to print in Spring 2004. Starting with Nova 4 on-line, enhancements will be available in the form of learning centres, including a dialogue and listening centre. Support for teacher planning will also be available.

All of this would not have been possible without the support of our benefactors: the Canadian Foundation for Ukrainian Studies (CFUS), the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton, AFUES and Alberta Learning.

The result is the completion of the basic Ukrainian-language arts resources for grades one through six. The junior high series is near completion and the senior high resources continue to be worked on by the development team co-ordinated by Ann Biscoe at URDC, comprised of Daria Porochiwnyk, Cheryl Lewis, Orysia Huk and Halyna Kaluzhna.

Teacher Education Stepped up

The announcement by the Alberta Government to mandate second language education for all Alberta students from grades four-nine has sparked unprecedented activity aimed at developing programs, implementation manuals, and resources, as well as increased collaboration among language-learning professionals in these development efforts. Already in 2004 ULEC has co-sponsored two teacher seminars and is planning a third.

Understanding by Design Workshop. L-R: John Brown, Ann Biscoe (CUF), Marusia Petryshyn (ULEC, CIUS), and Roman Petryshyn (URDC, GMC)

On 21-23 January 2004, URDC, CUF, and ULEC sponsored the Understanding By Design Workshop, an in-service on the instructional design process. John Brown, a noted expert in Instructional Design, made an inspiring presentation on designing courses and units, which could be adapted to the development of language-learning resources. ULEC sponsored the attendance of a number of teachers involved in the development of Ukrainian resources, including Tania Onyschuk, Mirka Onuch and Halyna McEvoy of the Ukrainian Canadian School Board (Toronto Branch) , Lida Andrushko, a school principal from Lviv, and Svitlana Lastivniak of the Ivan Franko School of Ukrainian Studies.

Before the official launch of <oomRoom.ca>, teachers from the Edmonton Public School Board, Edmonton Catholic School Board, Elk Island Public School Board and Elk Island Catholic School Board were invited to attend a teacher in-service on the exciting new Web site. Twenty-five Ukrainian educators were given a preview of <oomRoom.ca> during a teacher in-service held by the UKiP Consortium Association at the Edmonton Public Schools Centre for Education on 3 February 2004. The UKiP in-service team (Mark Malowany, Laura Filewych and Anna Slevinsky) began by presenting the background of the initial UKiP project and the UKiP Consortium Association. Teachers were then given a tour of the <oomRoom.ca> Web site, which highlighted its special features. These included the teacher, student and parent sections, specific resources, and effective searching methods. The site demonstration allowed teachers to explore the Web site prior to its official release and to learn from developers of the resource how best to use it for their own needs.

In-service attendees were given time to explore <oomRoom.ca> and its resources on their own. Teachers especially enjoyed exploring the ULEC Emergent Reader resource, CIUS's Internet Encyclopedia of Ukraine, and writing messages to each other through the teacher forum. Feedback was very positive. Another <oomRoom.ca> in-service will be held for Ukrainian educators in Toronto in the fall of 2004.

Both in-services had the financial support of Alberta Learning and the Schwed Family Endowment, for which we are grateful. CUF and URDC were the co-sponsors.

CIUS and the 1932-33 Famine

Continued from page 1

Petliura and agents of the Polish leader, Józef Pilsudski. He expressed fears that "Ukraine could be lost" and that it should be transformed in the shortest time possible into an "exemplary republic" and a "true fortress of the USSR."

These Stalinist euphemisms, according to Dr. Shapoval, implied that the following actions be taken (regardless of the number of victims): (1) to squeeze the maximum amount of grain possible out of Ukraine (justified by the need to modernize and feed the city populace); (2) to conduct a thorough purge of all social spheres (justified by the supposed presence of Ukrainian nationalists and other enemies).

On 22 October 1932, the extraordinary commission headed by Molotov began its work in Ukraine. Special brigades were sent to the villages, receiving as compensation a portion of the looted grain and other foodstuffs. Lazar Kaganovich headed a similar commission in the north Caucasus and Pavel Poshtyshev in the Volga region of Russia. Postyshev's commission, according to Russian researchers, did not act as viciously as Molotov's, while Kaganovich's was aimed primarily against Ukrainians who lived in the Kuban region.

Shapoval listed the following additional measures taken against Ukrainian villages: (1) fines in kind (especially meat and potatoes) levied against individual households for not fulfilling grain procurement orders, while higher norms were levied against collective farms for alleged theft by individuals of collective farm property; (2) a prohibition of trade in potatoes, meat and animals; (3) a prohibition of commercial products procurement to villages (such as matches, salt and kerosene); (4) the establishment of a food blockade of Ukraine's borders by troops and police (thus preventing peasants from fleeing the famine zones and the importation of foodstuffs from Russia to Ukraine); (5) the institution of an internal passport system which excluded peasants, further restricting their mobility.

At the same time that the famine raged, the cover up commenced. All entities were forbidden to register incidents of bloating or deaths caused by famine, except for organs of the GPU (predecessor of the OGPU-NKVD-KGB). On 14 January 1933, Maksim Litvinov, the Soviet foreign minister, in response to inquiries from abroad, denied that a famine was occurring. Restrictions were place on the movement of foreign correspondents in the USSR. At the same time, the Soviet Union was dumping grain at depressed prices on the international market.

Dr. Shapoval stressed that what further distinguished the situation in Ukraine from that in Russia was a concurrent shift in nationality policy in Ukraine. On 14 December 1932, Stalin and Molotov signed a resolution on behalf of the Communist Party and Soviet government calling for the "correct implementation of Ukrainization" in Ukraine and in regions of significant Ukrainian settlement outside Ukraine. It also called for decisive struggle against so-called Petliurite and other counterrevolutionary elements. Shapoval concluded that this signaled the beginning of the end of Ukrainization policies as well as the start of anti-Ukrainian purges.

The political leadership of the Ukrainian SSR indeed was purged. Postyshev, meanwhile, was appointed to a top Communist Party post in Ukraine in 1933 to implement the Kremlin's policies of grain confiscations and purge of so-called Ukrainian nationalists.

Shapoval concluded that newly uncovered and published archival documents show "specific anti-Ukrainian accents" and extraordinary actions taken by authorities against the Ukrainian peasantry, which mark the famine in Ukraine as genocidal in character.

The full texts of Drs. Shapoval's and Boriak's talks (in Ukrainian) are posted in the media release section at <www.cius.ca>.

Collection of Famine Testimonies Published in Kyiv

In 2003, on the basis of a CIUS grant from the Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine, the Reverend Dr. Yurij Mytsyk published *Ukrainskyi holokost 1932-1933: svidchennia tykh, khto vyzhyv* (The Ukrainian Holocaust of 1932-1933: Testimonies of Those Who Survived). The testimonies of famine survivors were gathered over a period of ten years from 16 oblasts and Ukrainian-settled areas of Russia. The Reverend Dr. Mytsyk is a former recipient of the John Kolasky Memorial Fellowship.

New Publications

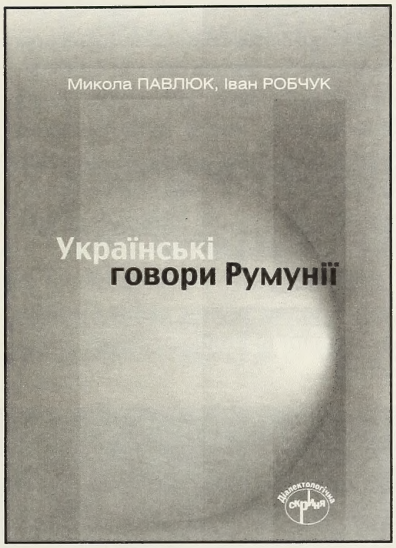

A Study of Ukrainian Dialects in Romania

Nicolae Pavliuc and Ion Robciuc, *Ukrainian Dialects in Romania: Dilalectical Text* (Canadian Institute of Ukrainian Studies, the Shevchenko Scientific Society, USA, and the Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2003), xvi, 782 pp.

In this publication, the authors, professors Nicolae Pavliuc and Ion Robciuc, set out to preserve important information about the dialects of one of the most precariously positioned branches of the Ukrainian people, the Ukrainian inhabitants of Romania.

The Ukrainian dialects in Romania, in a large measure, constitute an extension of the dialectal groups that exist on the territory of Ukraine, and in particular, the central Transcarpathian, Hutsul, Bukovynian, Podilian and Steppe dialects.

The compilation and publication of research regarding the Ukrainian dialects of Romania became a pressing order of the day in light of the fact that recent times have seen an intensification of the influence of the Romanian language and culture on all generations of Ukrainian speakers. This has not only influenced the structure of the local Ukrainian dialects but even threatened their very existence.

This book by professors Pavliuc and Robciuc, the result of years of study, is a valuable guide for linguists as well as those who are interested in the history and language of the Ukrainian population of Romania. Additional information about the book and its authors may be obtained from the CIUS Press Web site at: <www.utoronto.ca/cius>, where this and other CIUS Press books can be purchased. This cloth-bound edition sells for $54.95.

Journal of Ukrainian Studies: Special Issue in Memory of Danylo Husar Struk

Volume 27, Numbers 1–2, Summer–Winter 2002, 344 pp.

The latest issue of the *Journal of Ukrainian Studies* is dedicated to the memory of Danylo Husar Struk (1940–1999), who taught Ukrainian language and literature in the Department of Slavic Languages and Literatures at the University of Toronto, served as managing editor (1982–89) and then editor-in-chief of the five-volume *Encyclopedia of Ukraine*. He also headed the Canadian Association of Slavists (1991–92) and the Shevchenko Scientific Society in Western Europe (1997–99). Professor Struk's chief contributions to the field of Ukrainian literary scholarship are listed in the select bibliography that appears in the issue.

This special issue was prepared by Professor Struk's friend and colleague,

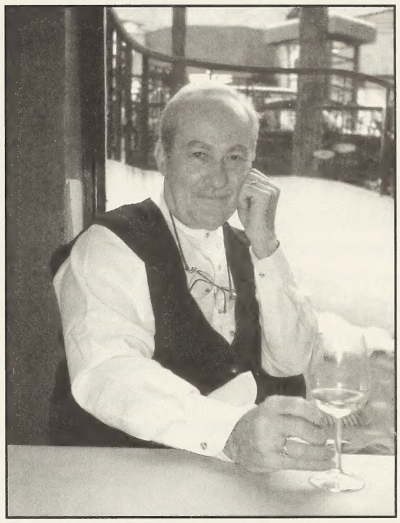

Danylo Husar Struk (1940–1999)

Roman Senkus. His introduction to the volume provides an outline of Professor Struk's life, scholarly career, and intellectual interests.

The issue contains 19 articles—18 on Ukrainian literature and one on the Ukrainian language—written by Professor Struk's friends and colleagues. In thematic range the papers span two centuries of Ukrainian literature—from Taras Shevchenko to the "Bu-Ba-Bu."

The first selection is an essay by Roman Koropeckyj on Shevchenko's portrayal of the Kazaks in his poems and paintings. Marko Pavlyshyn describes some of the latest developments in Ukrainian literary studies by examining recent interpretations of Olha Kobylianska. Jars Balan shows how the central character of Vasyl Stefanyk's short story "Kaminnyi khrest" is based on the Ukrainian peasant Stefan Didukh, who emigrated with his family to Canada in 1899 and settled in Alberta. Petro Karmansky is studied from two sides: Myroslav Shkandrij analyzes his satirical depiction in 1913–14 of the leadership of the Ukrainian community in Canada

as an attempt to raise its national consciousness, while Oleh Ilnytzkyj looks at Karmansky's translations and studies of Italian writers and his poems and novel on Italian themes as reflections on Ukraine's struggle for independence.

Six papers discuss the literature of the interwar period. Michael Naydan compares Aleksandr Blok's and Pavlo Tychyna's conceptions of the 1917 Revolution as presented in their poems *Dvenadtsat* and *Zamist sonetiv i oktav*, respectively. While the two poets saw the Revolution as a cosmic event, the playwright Mykola Kulish regarded it as an inner, quasi-religious transformation of men's hearts. It is this understanding of the Revolution that Marko Stech brings out in his analysis of Kulish's early plays *97* and *Komuna v stepakh*. Two authors deal with the new themes and images introduced into Ukrainian poetry by Bohdan Ihor Antonych: Iurii Andrukhovych deals with the unknown, exotic lands that Antonych described in his verses, while Lidia Stefanowska shows how, prompted by Polish poets, Antonych developed the sports theme and celebrated life in a Dionysian spirit. Maxim Tarnawsky analyzes Mykhailo Rudnytsky's theoretical views of literature and critical evaluations of Ukrainian writers and finds that they were influential, although they were neither fully developed nor consistent. Walter Smyrniw, the leading authority in the field of Ukrainian science fiction, compares the first accounts of space travel by Ukrainian writers—the little-known Myroslav Kapii's *Kraina blakytnykh orkhidei: Povist* (1932) and the better-known Volodymyr Vladko's *Arhonavty Vsesvitu: Roman* (1935).

The rest of the papers deal with contemporary writers. Maria Rewakowicz discovers a postmodern spirit of play in the works of two members of the New York Group of Ukrainian poets—Emma Andiievska and Bohdan Rubchak—and points out differences between them. Natalia Pylypiuk analyzes two poems inspired by stained glass: one by Ihor Kalynets and the other by Vasyl Stus. Vitaly Chernetsky discusses the trope of displacement and the construction of identity in post-colonial literature and shows how these two strategies are applied in Iurii Andrukhovych's and Oksana Zabuzhko's novels. Tamara Hundorova and Mark Andryczyk approach the Bu-Ba-Bu group of writers from different angles: the first assesses its introduction of a new postmodernist style into Ukrainian literature; the second describes how it combined literature with musical performance to create a synthetic art form. Maryna Romanets points out the differences between the erotic elements in Oksana Zabuzhko's, Iurii Izdryk's, and Iurii Pokalchuk's novels. Halyna Koscharsky contrasts the female voice in Oksana Zabuzhko's poetry with that in Natalka Bilotserkivets' poetry. In the final selection Alla Nedashkivska shows how the language of two current women's magazines, *Ieva* and *Zhinka,* is geared to their target audience.

The range and sophistication of the papers in this volume makes it a fitting monument to Professor Danylo Husar Struk.

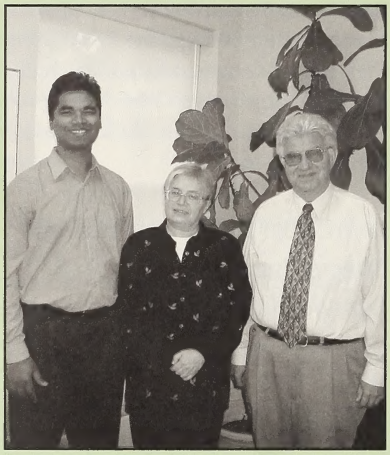

Natalia Chernysh (centre), flanked by (L) Renny Khan (University of Alberta International) and (R) Zenon Kohut (CIUS)

Sociology Textbook Published

In 2002, a grant from the John Kolasky Memorial Endowment Fund at CIUS was awarded to Professor Natalia Chernysh, who holds the newly established chair of the history and theory of sociology at Lviv National University. Dr. Chernysh, one of the first scholars in Ukraine to earn a doctorate in sociology, pioneered the teaching of the subject by publishing a sociology textbook in Lviv in the mid-1990s. As the first and second editions quickly sold out, Dr. Chernysh used her research stay in Edmonton in the summer of 2002 to prepare a revised and updated third edition. The 540-page volume, entitled *Sotsiolohiia: kurs lektsii* (Sociology: A Lecture Course), was issued in Lviv in 2003 by the Calvaria Publishing House. It provides a thorough account of the subject for university students and includes exercises, a glossary, and an extensive multilingual bibliography.

Dr. Chernysh, who first visited CIUS in 1989, was among the first scholars from Ukraine to participate in scholarly exchanges with CIUS. She has done extensive research, notably on a long-term project comparing social attitudes in Lviv and Donetsk, and has worked at the universities of Kansas and Michigan. Her numerous publications include articles written jointly with Canadian and American sociologists. Dr. Chernysh has also been instrumental in promoting the recently established exchange agreement between the University of Alberta and Lviv National University.

Awards

Scholarships, Fellowships and Grants Awarded 2002-2003

Undergraduate Scholarships

Leo J. Krysa Family Undergraduate Scholarship

Maria Kachmar, Faculty of Education, University of Alberta,

Stefan Sokolowski, Department of Political Science, University of Alberta

Graduate Scholarships

Marusia and Michael Dorosh Master's Fellowship

Ihor Kobel, Department of Educational Psychology, University of Alberta, "Applicability of Canadian Dbi-bi Approach in Deaf Education for the Reform of Special Education in Ukraine."

Pavlo Markin, Institute of European Studies, University of Jerusalem, "Social Boundaries and Representational Space: Works and Narratives of Jewish and Ukrainian Artists."

Helen Darcovich Memorial Doctoral Fellowship

Rhonda Hinther, Department of History, McMaster University, "'Sincerest Revolutionary Greetings': Progressive Ukrainians in Canada, 1918-1991."

Post-Doctoral and Other Fellowships

Neporany Research and Teaching Fellowship

Daria Darewych, York University, "An Introduction to Ukrainian Art and Architecture."

John Kolasky Memorial Fellowship

Natalia Chernysh, Department of Sociology, Lviv National University. To prepare a sociology textbook in Ukrainian.

Research Grants

Anatolii Boiko, Faculty of History, Zaporizhzhia State University (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine). For the archeographic preparation and publication of peasant memoirs, "histories" and diaries from Southern Ukraine.

Rostyslav Delimarsky, Centre for Russian and East European Studies, University of Toronto, (Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund). "Kyiv Autonomy Under Russian Rule: Self-government Under the Magdeburg Law (1654-1781)."

Iryna Dmytryshyn, Paris I Panthéon – Sorbonne (Peter Jacyk Endowment Fund). "The Ukrainian Card in French Foreign Policy (First Half of the Eighteenth Century)."

Oleksandr Dobrzhansky, Faculty of History, Chernivtsti National Universty (Tymofij and Evhenia Taborowskyj Endowment Fund). "The Political Elites of Bukovyna: Problems of Formation and Participation in the Social Life of a Multinational Region."

Nadiia Dyrda, Museum of Bohdan Lepky, Berezhany, Ternopil oblast (Remeza Family Endowment Fund). For upkeep of the museum.

Yaroslav Isajevych, Institute of Ukrainian Studies, National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv (Teodor and Mahdalyna Butrej Fund, Petro Jacyk Educational Foundation). "Deportations in Western Ukrainian Lands (end of the 1930s to the beginning of the 1950s)."

Robert Johnson, Munk Centre for International Studies, University of Toronto (Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund, Peter Jacyk Endowment Fund). To support a document-preservation program related to Hetman Pavlo Skoropadsky.

Petro Jacyk Educational Foundation, Toronto (Marusia Onyshchuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment Fund). To support the Petro Jacyk Ukrainian Language Competition in Ukraine.

Halyna Kohut, Lviv National University (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine). To prepare a description of collections of old Ukrainian kilims in the museums of Eastern Ukraine.

Robert Klymasz, Germanic and Slavic Studies, University of Manitoba (Stephania Bukachevska-Pastushenko Endowment Fund). "The Correspondence and Other Papers of Walter P. Klymkiw."

Natalie Kononenko, Department of Slavic Languages and Literatures, University of Virginia (Stephania Bukachevska-Pastushenko Archival Endowment Fund). To support the Ukrainian Folklore Database Project.

Valentyna Kuryliw, Faculty of Education, University of Toronto (Peter Jacyk Center for Ukrainian Historical Research). To teach a course in the methodology of teaching at Drahomanov National Pedagogical University in Kyiv.

Oleksandr Melnychuk, Faculty of History, Kyiv National University (Mykola Klid Memorial Endowment Fund). "Dmytro Doroshenko in the Socio-Political Movements of Ukraine."

Volodymyr Mezentsev, Department of Slavic Languages and Litera-

tures, University of Toronto (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine). Support for the archeological excavations in Baturyn, Ukraine

Yurij Mytsyk, Department of History, National University of the Kyiv-Mohyla Academy (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine). "Eyewitness Accounts of the 1932-33 Artificial Famine."

Victor Ostapchuk, Department of Near and Middle Eastern Civilization, University of Toronto (Peter Jacyk Endowment Fund). "Documents on Ukrainian History in Russian Archives."

Volodymyr Pashuk, Institute of Ukrainian Studies, National Academy of Sciences of Ukraine (Tymofij and Evhenia Taborowskyj Endowment Fund and Juchymenko Family Endowment Fund). "The Prosvita Society in the National Movement of Galicia, 1868-1918."

Renata Rusnak, Jagellonian University, Krakow (Remeza Family Endowment Fund). "Between Politics and Culture: Bohdan Lepky in Polish Cultural Circles."

Oksana Simovych, Lviv Institute of Internal Relations, National Academy of Sciences of Ukraine (Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund). "Dictionary of Archetypes and Symbols."

Oleksii Sokyrko, Faculty of History, Kyiv National University (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine). "Volunteer Army of the Left-Bank Hetmanate at the End of the Seventeenth-Beginning of the Eighteenth Centuries: Traditions or Modernization?"

Volodymyr Stasenko, Ukrainian Academy of Printing, Lviv (Wolodymyr Dylynsky Memorial Endowment Fund). "The System of Images in Ukrainian Book Graphic Art."

Marko Stech, University of Toronto (Stephania Bukachevska-Pastushenko Archival Endowment Fund and Oleh Zujewskyj Endowment Fund). Archival project on Emma Andiejewska's papers.

Rem Tereschenko, Dnipropetrovsk, Ukraine (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine). "Political Repressions in the Katerynoslav-Dnipropetrovsk Region, 1919-1985."

Iurii Iasinovsky, Lviv Theological Academy (Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund). "The Repertoire of Ukrainian Church Monody."

Vasyl Ulianovsky, Faculty of History, Kyiv National University (Peter Jacyk Endowment Fund). "The Kyiv Metropolitan Spyrydon: The Image on the Background of the Age—the Age through the Image."

Kyrylo Vyslobokov, Institute of State and Law, National Academy of Science of Ukraine (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine and Alexander and Helen Kulahyn Endowment Fund). "The Legal Culture of the Hetmanate: Tradition or Restoration?"

Scholarships, Fellowships and Grants Awarded 2003-2004

Graduate Scholarships

Marusia and Michael Dorosh Master's Fellowship

Oleksandr Melnyk, Department of History and Classics, University of Alberta, "German Agricultural Policy in Ukraine, 1941-43."

Helen Darcovich Memorial Doctoral Fellowship

Aya Fujiwara, Department of History and Classics, University of Alberta, "The Evolution of Canadian Mosaic Identity and the Role of Ethnic Elites, 1919-1971."

Tetyana Narozhna, Department of Political Science, University of Alberta, "Western Aid in the East European Transition: Remedying Remedies."

Marcia Ostashewski, Department of Music, York University, "Dance, Music and Nationhood: Identity Politics and Canadian Ukrainian Festival Performances."

Post-Doctoral and Other Fellowships

Neporany Research and Teaching Fellowship

Lidia Stefanowska, Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences, "Identity in Recent Ukrainian Literature."

John Kolasky Memorial Fellowship

Olexiy Haran', National University of the Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv. "The Dilemmas of Ukraine's Security Policy in the New Geopolitical Situation."

Ihor Isichenko, Archbishop of Kharkiv and Poltava, Ukrainian Autocephalous Orthodox Church. "Ukrainian Ascetic Literature of the Medieval Ages."

Halyna Kaluzhna, Foreign Languages Department, Lviv National University. "Computer Assisted Instruction: Surviving with Limited Resources."

Myron Kapral, Institute of Ukrainian Archeography, Lviv Branch. "Social and National Communities in Sixteenth-Seventeenth Century Ukrainian Cities."

Anatolii Kruglashov, Faculty of History, Chernivtsi National Unversity. "The Slavic Idea in Ukrainian Political Thought in the Nineteenth and Twentieth Centuries."

Mykola Ryabchuk, University of the Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv. "Mass-Media in Post-Communist Countries: The Perilous Way to Freedom."

Yuri Shapoval, Institute of Political and Ethnonational Studies, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv. To participate in panel discussions on the 1932-33 artificial famine in Ukraine and deliver a paper on "The Famine of 1932-33 in Ukraine: What Do We Know about It Today?" Also, to conduct research on the Ukrainian Insurgent Army in the collection of Professor Emeritus Petro Potichnyj.

Research Grants

Andrij Bolianovs'kyj, Faculty of History, Lviv National University (The Rev. Marian and Dr. Roman Curkowskyj Foundation). "German Occupation Policies and the National Resistance Movement in Ukraine, 1941-44."

Olena Boriak, M. Rylsky Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology, National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv (Tymofij and Evhenia Taborowskyj Endowment Fund). "Everyday Life of Ukrainian Peasants under the Extreme Conditions of the Totalitarian Regime."

Scholarships given to Chernivtsi National University students from the Sniatyn region (Marusia Onyshchuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment Fund). Olga Bordun, Vasyl Aronets, Faculty of Economics; Roman Nykyforiak, Yaroslav Oleksiichuk, Faculty of History; Nadiya Radysh, Yaroslava Tymofiichuk, Faculty of Law.

Iaroslav Dashkevych, Institute of Ukrainian Archeography, Lviv (Peter Jacyk Endowment Fund). To catalogue materials of the Shevchenko Scientific Society in Wrocław, Poland.

Anatolii Dubrovny, independent researcher, Kyiv (Ukraine Millennium Foundation of Edmonton, Alberta). "Biotechnology and Genetics Today."

Nadiia Dyrda, Museum of Bohdan Lepky, Berezhany, Ternopil oblast (Remeza Family Endowment Fund). For upkeep of the museum.

Faculty of Arts, University of Alberta. To teach an introductory Ukrainian language course in 2003-2004 at the University of Alberta.

Oksana Kis, Institute of Ethnic Studies, National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv (Mykola Klid Memorial Endowment Fund, Juchymenko Family Endowment Fund). "Twentieth-Century Ukraine in Women's Memory."

Robert Klymasz, independent scholar (Vasil Kravcenko Endowment Fund). "The Correspondence and Other Papers of Walter P. Klymkiw (1926 –2000)."

Mykhailyna Kotsiubynska, T. Shevchenko Institute of Literature, National Academy of Sciences of Ukraine (Michael Zacharuk Memorial Endowment Fund, Vasil Kravcenko Endowment Fund). "My Horizons: Summary of My Creative Work."

Mykola Krykun, Institute of History, Lviv National University (Peter Jacyk Endowment Fund). "Communities of the Ukrainian Subcarpathian Regions."

Tetiana Liuta, National University of the Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine). "Maps of Kyiv in the Seventeenth-Nineteenth Centuries."

Volodymyr Mezentsev, Department of Slavic Languages and Literatures, University of Toronto (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine). Support for the archeological excavations in Baturyn, Ukraine.

Oleksandr Oliinyk, independent researcher, Zaporizhzhia (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine). "The Zaporozhian Cossack Winter Quarters."

Victor Ostapchuk, Department of Near and Middle Eastern Civilizations, University of Toronto (Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine). "Sources of the Muscovite Foreign Office on the Ottoman Black Sea Frontier and the Relations between the Ottoman Empire and the Northern Countries in the 1620s."

Vira Prosalova, Donetsk National University (Remeza Family Endowment Fund). "The Prague Poetic School."

Roman Rykalyuk, Computing Centre, Lviv National University (Stelmaschuk Extension Education Endowment Fund). To developing distance learning and electronic publishing at Lviv National University.

"Smoloskyp" Publishers (Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund, Peter Jacyk Endowment Fund). For preparation of the book *Pereiaslavska Rada 1654 roku (Istoriohrafiia ta doslidzhennia)*. (The Pereiaslav Council of 1654 (Historiography and Research)).

Valerii Stepankov, independent scholar (Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund). "Petro Doroshenko, A Socio-Political Portrait."

Myroslaw Tataryn, Department of Religious Studies, St. Thomas More College, University of Saskatchewan (Alexander and Helen Kulahyn Endowment Fund). "Can We Be Who We Are?: Ukrainian Canadians Negotiating Religious Identity."

Institute of Literature, National Academy of Sciences of Ukraine (Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund). For the preparation of vol. III of Volodymyr Vynnychenko's diaries.

Tetiana Yaroshenko, University of the Kyiv-Mohyla Academy (Oleh Zujewsky Endowment Fund). "Oleh Zujewsky's Biography and Collected Works."

Valerii Zema, Institute of History of Ukraine, National Academy of Sciences of Ukraine (Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund). "Interconfessional Polemics in the Second Half of the Sixteenth and Beginning of the Seventeenth Centuries."

CIUS Seminars and Lectures (Fall 2003)

19 September. Dr. Roman Rykalyuk, Computing Science Centre, Lviv National University. "Distance Learning at Lviv National University: A Model for Ukraine's Universities?"

3 October. His Eminence Archbishop Ihor (Isichenko), Eparchy of Kharkiv and Poltava, Ukrainian Autocephalous Orthodox Church; Department of the History of Ukrainian Literature, Kharkiv National University. "The Apostolic Mission of the Church and the Social Service of Orthodox Communities in Ukraine." (Lecture followed by a presentation of Serhii Plokhy's and Frank E. Sysyn's book, *Religion and Nation in Modern Ukraine.*)

13 November. Dr. Oleksiy Haran', Political Science Department & Center for National Security Studies, National University of Kyiv-Mohyla Academy. "Ukraine on the Eve of Presidential Elections: Domestic Struggles and Foreign Influences."

16 November. Dr. Yuri Shapoval, Institute of Political and Ethnonational Studies, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv. "The Ukrainian SSR's Political Leadership and the Kremlin: Co-authors of the 1932-33 Famine."

Dr. Oleksiy Haran', Political Science Department & Center for National Security Studies, National University of Kyiv-Mohyla Academy. "Debates over the 1932-33 Famine and the Current Political Struggle in Ukraine"

4 December. Dr. Myron Kapral, Institute of Archeography, National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv Branch. "Ethnic Communities in Lviv: Socio-Legal Relations (Sixteenth-Eighteenth Centuries)."

CIUS Needs Your Support!

CIUS is sincerely grateful to all of its many donors. Donations to CIUS help support the development of Ukrainian scholarship by providing funds for projects and programs as well as scholarships, fellowships and grants. They are fully tax-deductible in both Canada and the United States. Tax receipts will be issued for all donations over $10.00. If you would like to make a donation, please write to us at: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E8. Those wishing to establish an endowment fund are asked to contact the director of CIUS.

КІУС щиро вдячний всім своїм жертводавцям. Пожертви на КІУС підтримують розвиток українознавства через фінансування програм та проєктів, стипендій для студентів і аспірантів та дотацій для науковців. Пожертви на КІУС не обкладаються податками, як у Канаді, так і в США. Щоб зробити пожертву на КІУС, просимо писати на адресу: CIUS, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E8. З усіх питань заснування іменних або цільових фондів при КІУСі просимо звертатися до директора інституту.

Дякуємо за Вашу підтримку!

Support
the Internet Encyclopedia of Ukraine!

Once completed, the Internet Encyclopedia of Ukraine *(IEU) will be the most comprehensive source of information in the English language on Ukraine, its history, people, geography, society, economy, diaspora, and cultural heritage. With over 20,000 detailed encyclopedic entries supplemented with thousands of maps, photographs, illustrations, tables, and other graphic and/or audio materials, this immense repository of knowledge is designed to present Ukraine and Ukrainians to the world.*

However, the successful completion of this ambitious and costly project will be possible only with additional support. Become an IEU supporter and help the CIUS in creating the world's most authoritative electronic information resource about Ukraine and Ukrainians!
Cheques for donations should be made out to "CIUS—Encyclopedia of Ukraine." *All Canadian and US donors will receive income-tax receipts.*

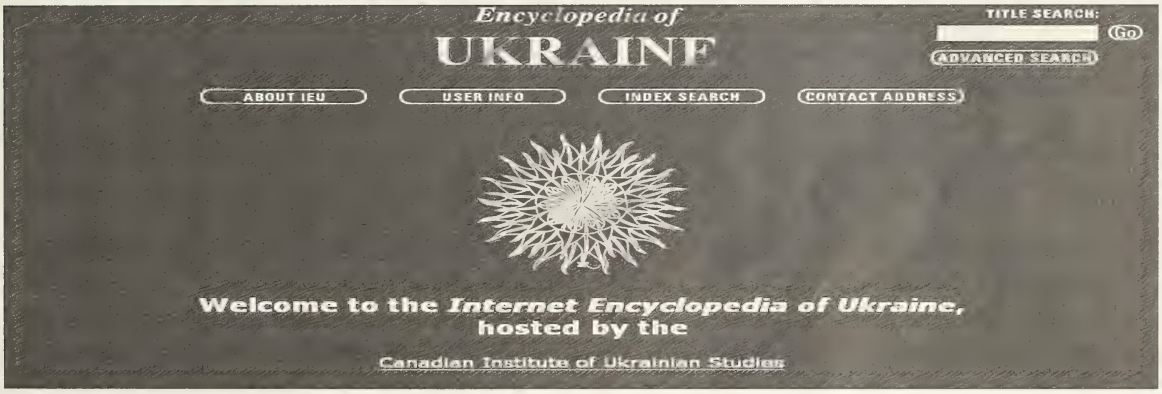

Підтримайте
Енциклопедію України в Інтернеті!

Енциклопедія України в Інтернеті *(ЕУІ) буде найвичерпнішим англомовним джерелом знання про Україну, її історію, культуру, народ, географію, суспільство, діяспору та сучасну державу. Це нечуване досі джерело інформації, яке міститиме понад 20,000 детальних енциклопедичних гасел, доповнених десятками тисяч мап, фотографій, ілюстрацій, а також звукозаписів і відео-матеріялів, запляновано для того, щоб представляти Україну та українців у світі.*

Але здійснення цього далекосяжного та дуже коштовного проєкту неможливе без Вашої фінансової підтримки! Підтримайте Енциклопедію України в Інтернеті *і допоможіть КІУС-ові донести в усі закутки світу правдиву та не перекручену інформацію про Україну, нашу історію та наш народ! Виписуйте чеки на* "CIUS — Encyclopedia of Ukraine." *Усі жертводавці отримають посвідки для звільнення від податків.*

NEW FROM CIUS PRESS

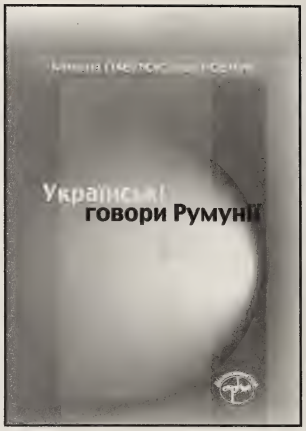

Nicolae Pavliuc and Ion Robciuc / Mykola Pavliuk and Ivan Robchuk

Українські говори Румунії: Діялектні тексти
(*Ukrainian Dialects in Romania: Dialectal Texts*)

782 pp. (in Ukrainian)
$54.95 (cloth)

Co-published by the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, the Shevchenko Scientific Society, USA, and the Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine.

This important dialectological monograph provides an analysis, transcription, and dictionary of the dialects of one of the most threatened branches of the Ukrainian people, namely, the Ukrainian inhabitants of Romania. Based on years of linguistic field research by Professors Pavliuc (Toronto) and Robciuc (Bucharest), this compilation is particularly significant in light of the fact that in the past century, and in recent decades in particular, intense Romanian linguistic and cultural assimilation pressures on the Ukrainian inhabitants of Romania have not only influenced the structure of these dialects but even undermined their existence.

Переяславська Рада 1654 Року (Історіографія та Дослідження)
(The Pereiaslav Council of 1654 [Historiography and Research])

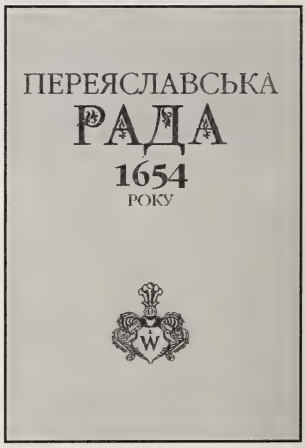

889 pp. (in Ukrainian)
$64.95 cloth

Co-published by the Institute of Ukrainian Archeography and Source Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, the Shevchenko Scientific Society, USA, the Canadian Institute of Ukrainian Studies, and Smoloskyp (Kyiv).

Part 1 contains five scholarly essays that first appeared from 1910 to the 1950s and five articles of political commentary and interpretation originally published from the last quarter of the nineteenth century to the 1970s.

Part 2 contains six essays by contemporary historians on Ukrainian, Russian, Polish, and English-language historiography on the Pereiaslav Agreement and its causes and consequences for Ukrainian-Russian relations.

Part 3 contains five new scholarly studies exploring the origins, events, and significance of the agreement. A 22-page index completes this impressive and handsome volume.

You can now ORDER CIUS Press books ONLINE at www.utoronto.ca/cius

You can also order by mail, telephone, or fax from
CIUS Press, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E8
tel: (780) 492-2973; fax: (780) 492-4967.

Весна 2004

Бюлетень КІУСу

Канадський інститут українських студій

450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

КІУС і сімдесята річниця відзначення Голодомору

Щоб зробити більш відомими в Північній Америці нові дослідження та джерела про голод 1932—33 рр. в Україні, КІУС запросив двох провідних науковців з України — докторів Юрія Шаповала та Геннадія Боряка — виступити на низці наукових та громадських заходів у Канаді в листопаді 2003 р. Д-р Шаповал — працівник Інституту політичних та етнонаціональних досліджень Національної Академії наук України, тоді як д-р Боряк є головою Державного комітету архівів України, якому підпорядковується цілий комплекс українських архівних закладів. Урочистості відзначення голоду та виступи доповідачів, які КІУС спонсорував, співспонсорував або організував, відбулися в Едмонтоні (16 листопада), Торонті (21 і 23 листопада) та Вінніпезі (28 листопада).

Д-р Геннадій Боряк виступив з оглядом джерел про голод 1932-33 рр. в Україні на конференції славістів у Торонті 21 листопада 2003 р.

Промова д-ра Боряка під назвою «Український голод 1933 р.: джерела та джерельні публікації» розглядала документальні видання про голод та інші джерела про голод. За його словами, по всій Україні існує понад 1 500 архівних збірок, які стосуються голоду і які включають понад 200 000 документів. Д-р Боряк закінчив свій виступ оглядом джерел про голод в Інтернеті. Державний комітет архівів України утримує вебсайт «Голодомор в Україні 1932—1933», який знаходиться за наступною адресою: <www.archives.gov.ua/Sections/Famine/>. Вебсайт подає електронні посилання до джерел в Інтернеті про український голод.

Виступ Юрія Шаповала носив назву: «Голод 1932—1933 років в Україні: Що ми знаємо про нього сьогодні?». У своїй промові він проаналізував та зробив деякі висновки на основі недавно опублікованих документів в Україні, зосередившись, зокрема, на діяльності найвищого керівництва СРСР. Під час виступу він досить часто згадував книжку «Командири великого голоду» (Київ, 2001), співавтором якої він був. Книжка містить у собі

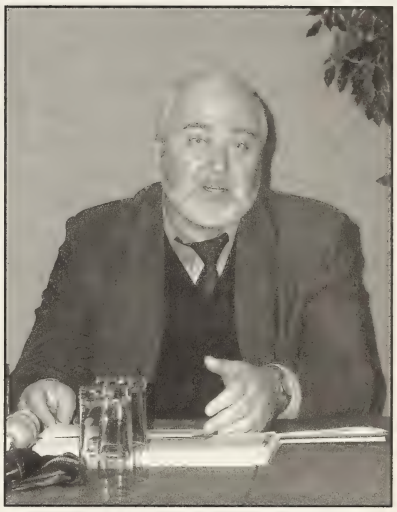

На конференції славістів у Торонті д-р Юрій Шаповал говорив про те, як нові джерела вказують на особливі характеристики подій, які стосуються голоду 1932-33 рр. в Україні

документи (включно з перепискою Сталіна), де розкриваються ролі, які відіграли поплічники Сталіна В'ячеслав Молотов і Лазар Каґанович у так званих «надзвичайних комісіях» по хлібозаготовлі в Україні та Північному Кавказі в 1932—33 рр. Важливість цих документів полягає у тому, що вони дають свідчення проти тих, які б заперечували особливі характеристики голоду 1932—33 рр. в Україні та Північному Кавказі.

Незважаючи на те, що їм було відомо про голод, який вже в 1931 р. пожав свої перші жнива в Україні та Північному Кавказі, Сталін та найвище керівництво СРСР звинуватили українців у тому, що вони приховують величезні запаси збіжжя, і таким чином, як наслідок, — збільшили пляни хлібозаготівлі для

Продовження на стор. 11

Слово директора

23 січня 2004 р. понад сто професорів, науковців, представників університетської адміністрації, друзів та колег і представників української громадськости Едмонтона взяли участь у прийнятті, влаштованому Канадським інститутом українських студій (КІУС), щоб відзначити 60-у річницю з дня мого народження. Я надзвичайно вдячний за численні привітання, надіслані як з різних наукових кіл, так і від окремих членів громадськости. Я був зокрема зворушений врученням мені рукописа збірника під заголовком «Synopsis. A Collection of Essays in Honour of Zenon E. Kohut» (Синопсис. Збірка есеїв на пошану Зенона Е. Когута). Цей том, який запозичив свою назву від однієї історичної праці з сімнадцятого століття, вміщає в собі 23 статті істориків з Канади, України, США, Великобританії, Австрії і Польщі. Я глибоко вдячний моїм колегам, працівникам інституту, адміністрації університету та членам української громади за влаштування та за участь у такому продуманому й глибоко особистому вшануванні.

Це вшанування нагадує мені, що я перебуваю на посаді директора вже понад десять років. За той час я багато чого навчився, і завдяки допомозі багатьох, спільно, ми досягли значних успіхів. Що зробило той період таким позитивним досвідом для мене особисто, — це динамічний характер КІУСу — такого багатого своєю історією та цілями, багатого знаннями й багатого різноманітними та значними внесками його працівників та співпрацівників. Цей випуск нашого бюлетня, який виходить двічі на рік, — ще один доказ цього багатства. Серед його статей та новин ви знайдете повідомлення про спонсорування КІУСом нових досліджень, публікацій та лекцій у рамках відзначення українською та світовою громадськістю 70-ї річниці Голодомору 1932—33 рр.; про відкриття <oomRoom.ca> — освітнього вебсайту, присвяченого дітям від дошкільного віку до дванадцятої кляси, які вивчають українську мову й культуру, а також про семінар, на якому оцінювались наслідки та

Д-р Зенон Когут

досягнення Канадсько-української програми законодавчої та міжурядової співпраці. За останні 6 місяців КІУС також опублікував велике дослідження з лінґвістики і подвійне число «Журналу українознавчих студій». Об'єми та напруженість діяльности КІУСу можна також побачити зі списку семінарів та лекцій під час минулого семестру та кількости наукових стипендій і дотацій, виділених за останні два роки.

Не згадана в цьому бюлетні активна роля КІУСу в протистоянні указові президента Кучми, яким закликалось до влаштування святкувань 350-ї річниці Переяславської угоди — угоди, яка в кінцевому наслідку привела Україну до залежности від Росії. КІУС розповсюдив відкритий лист, підписаний Сергієм Плохієм, Франком Сисином і мною, в якому висловлювався протест проти грубої політизації цієї історичної події. Цей лист отримав значний відгук в українських академічних та інтелектуальних колах. Згодом Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика і Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських при КІУСі допомогли фінансувати видання на 890-и сторінках під назвою: «Переяславська Рада 1654 року». У січні я виступив з доповіддю на конференції у Києві, присвяченій переяславським подіям. Ця конференція також була співспонсорована КІУСом. Інші заходи продовжують готуватися і повна розповідь про нашу діяльність, пов'язану з Переяславом, буде висвітлена у майбутньому випуску.

На закінчення я хотів би подякувати всім жертводавцям, які відгукнулися на наш заклик у минулому числі бюлетня. (Список жертводавців буде надруковано в наступному числі бюлетеня.) Зокрема, дар у сумі 100 000 дол. для заснування Вічного фонду «Енциклопедії України» ім. Михайла Ковальського й Дарії Мицак-Ковальської забезпечить вирішальну підтримку проєкту «Енциклопедія України» в Інтернеті. Цей дарунок — це ще один приклад того, як ваша безпосередня причетність, наші дорогі читачі, формує багато програм КІУСу, наукові дослідження, публікації та події, адже саме завдяки Вашій підтримці наші пляни та мрії можуть стати дійсністю.

Зенон Когут, директор

Проєкти та програми

КУЗМП підсумовує досягнення

16 січня 2004 р. у Посольстві Канади в Україні відбувся підсумковий семінар Канадсько-українського законодавчого і міжурядового проєкту (КУЗМП), що здійснювався протягом 2000—2003 років як наступник Канадсько-українського проєкту законодавчої співпраці (1996—1999 рр.).

На семінарі були присутні близько 60-ти представників партнерських організацій, які брали участь у різних етапах проєкту. У дискусіях під час семінару взяли участь Олександр Зінченко (співголова Керуючого Комітету з боку України і заступник Голови Верховної Ради України), Високоповажна Рейнел Андрейчук (голова Ради директорів проєкту в Канаді і сенаторка Парляменту Канади), Ендрю Робинсон (Посол Канади в Україні), Віктор Мусіяка (президент фонду «Громадянська енергія» і депутат Верховної Ради), Дмитро Якута (директор проєкту) та інші почесні гості й учасники.

Цією завершальною подією була відзначена успішна співпраця багатьох канадських і українських фахівців, які, використовуючи досвід Канади, працювали разом над низкою законодавчих та нормативних ініціятив, що стосувалися важливих галузей економіки, культури та державного управління України.

Партнерами КУЗМП з боку України були Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, органи управління Закарпатської, Кіровоградської, Львівської та Чернівецької областей, та неурядові організації, серед яких був Всеукраїнський благодійний фонд «Громадянська енергія», що виступив координатором проєкту в Україні.

З канадського боку проєкт координувався Канадським інститутом українських студій (КІУС) Альбертського університету, тоді як Парлямент Канади й уряди провінцій Альберта, Манітоба, Онтаріо та Саскачеван були партнерами проєкту. Канадська аґенція міжнародного розвитку (КАМР) спонсорувала й забезпечила фінансування проєкту.

Упродовж свого трирічного терміну діяльности проєкт організував стажування у Канаді для 10-ти груп українських фахівців, які вивчали канадську законодавчу та нормативну системи, як також і принципи, на яких вони базуються. Канадські експерти також відвідали Україну, взявши участь у 22-х семінарах,

Зліва—направо: Елені Бакопанос (депутат Парляменту Канади та заступник Спікера), Володимир Ластівка (депутат Парляменту), та Євген Жовтяк (депутат Верховної Ради України) в Оттаві

Канадський інститут українських студій
CIUS, 450 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, AB, Canada T6G 2E8

Телефон: (780) 492-2972
Телефакс: (780) 492-4967
Електронна пошта: cius@ualberta.ca
Вебсайт: www.cius.ca

Бюлетень КІУСу
Передрук дозволено за поданням джерела
ISSN 1485-7979

Редактор: Богдан Клід
Перекладачка: Галина Клід
Макетування: Пітер Матілайнен

У справах, що стосуються Електронної енциклопедії українознавства, «Журналу українознавчих студій», Видавництва КІУСу, Центру ім. Петра Яцика просимо звертатися за адресою:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
1 Spadina Crescent, Rm. 109
University of Toronto
Toronto, ON, Canada M5S 2J5

Телефон: (416) 978-6934
Телефакс: (416) 978-2672
Електронна пошта: cius@utoronto.ca

У Торонті робоча група з України з питань розвитку банкової та кредитної системи вивчала розроблені в Канаді політичний курс та законодавство з кредитних механізмів

засіданнях за круглим столом, слуханнях, відкритих засіданнях, зустрічах і прес-брифінгах. Фахівці з Канади також брали активну участь у розробці конкретних законодавчих актів, передаючи, таким чином, канадський досвід українським фахівцям.

Діяльність проєкту відбувалася у наступних шістьох основних галузях:

1) Розвиток національної культури та засобів масової інформації;
2) Розвиток банкової та кредитної систем;
3) Територіяльний громадський розвиток;
4) Створення єдиної системи реєстрації нерухомого майна та відповідних прав власности на нього;
5) Охорона громадського здоров'я (зокрема у таких напрямках, як забезпечення прав пацієнтів, запобігання тютюнопалінню і наркоманії, забезпечення якости та безпеки продуктів харчування);
6) Забезпечення участи громадян у прийнятті рішень органами влади.

У результаті реалізації проєкту було забезпечено розробку біля 40 конкретних пропозицій, проєктів законодавчих та нормативних актів, документів про основи державної політики у зазначених галузях, впровадження яких дозволило значно покращити законодавство України.

Разом, 102 представники — народні депутати, члени обласних та міських рад, урядові працівники та низка фахівців — взяли участь у стажуванні в Канаді, і близько однієї тисячі українських фахівців взяли участь у діяльності робочих груп, у семінарах, засіданнях за круглим столом та інших заходах проєкту.

Як відзначено учасниками підсумкового семінару, результати КУЗМП мали значний вплив на зміцнення основ розвитку демократичних процесів та відповідального врядування в Україні. Коментуючи наслідки проєкту, сенаторка Рейнел Андрейчук зазначила: «Я часто чула від українських колег, що вони, працюючи разом з канадцями над проблемами, пов'язаними з удосконаленнями в державних інституціях та їхній діяльності, із законодавством України, багато чого навчились від канадців і що вони навчилися, перш-за-все, працювати разом, навчилися бути партнерами і бути відданими справі».

У своєму виступі заступник Голови Верховної Ради Олександр Зінченко зазначив: «Зусиллями Канадсько-українського законодавчого і міжурядового проєкту реалізовано не просто ті шість модулів, про які ми мали нагоду сьогодні говорити. Зміцнено підвалини подальшого розвитку парляментаризму в Україні. Тому я хотів би засвідчити, що керівництво

Зліва—направо: Депутат Верховної Ради України Тарас Чорновіл з директором проєкту КУЗМП Дмитром Якутою під час робочого засідання в Едмонтоні

Верховної Ради вважає цей проєкт чи не найкращим міжпарляментським проєктом, який був здійснений протягом останніх 3-4 років і щиро вдячне всім людям, які залучилися до цієї роботи. Ми готові всіляко підтримувати продовження цієї роботи і запропонувати абсолютно конкретні кроки, які б уможливили продовжити Канадсько-український законодавчий і міжурядовий проєкт на наступні 4-5 років».

Лист, адресований керівництву проєктом, у якому високо оцінювався проєкт, було отримано і від Прем'єр-міністра України Віктора Януковича. У листі також було сказано, що в сучасних умовах реформування державної політики та наближення її до світових стандартів, Уряд України вважає за доцільне, за підтримки основних партнерів проєкту у Канаді, започаткування нової фази КУЗМП. Новий проєкт міг би включити, зокрема, вивчення досвіду Канади у галузі стратегічного плянування та удосконалення системи державного прогнозування.

Багато учасників семінару звернули увагу на те, що ймовірно пізніше цього року відбудуться парляментські вибори у Канаді, тоді як у жовтні відбудуться президентські вибори в Україні. У зв'язку з цим, президент фонду «Громадянська енергія» Віктор Мусіяка зазначив, що надзвичайно корисним для зміцнення демократії в Україні було б вивчення досвіду Канади в організації та законодавчому забезпеченні проведення прозорих і справедливих виборів. Учасники семінару КУЗМП висловили думку, що в нинішніх умовах демократичного розвитку в Україні це повинно стати першочерговим завданням канадської технічної допомоги Україні, за умови, що додаткові фінансові та організаційні ресурси будуть виділені для цього канадською стороною.

Презентація освітнього вебсайту

13 лютого 2004 р. у приміщенні Міської ради Едмонтону відбулася презентація нового освітнього вебсайту <oomRoom.ca>, розробленого Українознавчим консорціумом інтернет-порталу (УКІП). Достойний Євген Звоздецький, міністер громадського розвитку, головував на церемонії розрізання стрічки і на прохання міністра освіти Лайла Оберґа виступив із привітанням від імени уряду Альберти. Ґеррі Попович, директор Відділу навчальних технологій Міністерства освіти Альберти, Надя Казимира, відповідальна працівниця проєкту «Канадська ініціятива заснування електронних збірок» Міністерства промисловости Канади, Таня Онищук, голова Торонтського відділу Українсько-канадської шкільної ради, і Маруся Петришин, директор Методичного кабінету української мови та президент УКІПу, також виступили на урочистостях.

Вебсайт, розроблений обома мовами — англійською та українською — і призначений для учнів програми української мови та культури від дошкільного віку до дванадцятої кляси, є першим такого роду в Канаді. З презентацією <oomRoom.ca> учні та вчителі отримають негайний доступ до безприкладної низки практичних навчальних матеріялів з української мови та культури, які будуть доступні їм за допомогою комп'ютерної клавіатури 24 години на добу, сім днів на тиждень. <oomRoom.ca> як динамічний новітній електронний ресурс буде й далі розвиватися і зростати з долученням навчальних засобів, знарядь і стратегій для навчання.

Міністерство освіти Альберти є головним партнером у створенні

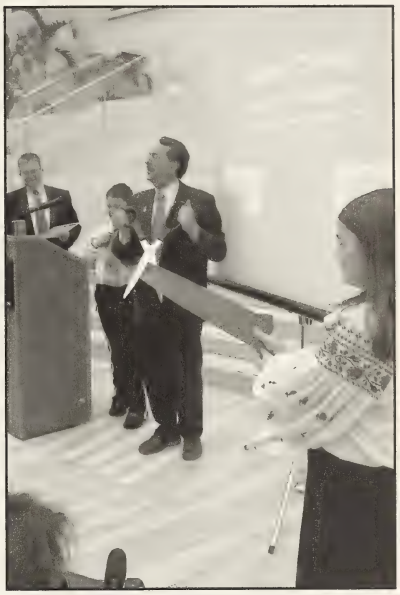

Дост. Євген Звоздецький керує церемонією розрізання стрічки під час офіційного запуску <oomRoom.ca>

<oomRoom.ca>, забезпечуючи основні фінансування, підтримку та електронний доступ через вебсайт <LearnAlberta.ca>. У своєму виступі на презентації, Ґеррі Попович сказав: «Разом з <LearnAlberta.ca>, <oomRoom.ca> допомагає нам прийти в нову еру начання. Такі якісні електронні засоби, як <oomRoom.ca>, створюючи навчальні можливості у клясі та поза її межами, формують майбутнє навчального процесу».

Новий вебсайт поєднує разом мовні, історичні та спадкові матеріяли, які до цього можна було відшукати лише в бібліотеках, установах та провінційних структурах, розкиданих по всій країні, і представляє їх учням таким способом, що заохочує більш динамічні підходи та використання засобів двобічної взаємодії (ЗДВ) для вивчення мови й культури. З часом до низки матеріялів, доступних на <oomRoom.ca>, увійдуть методичні знаряддя для плянування навчальних розділів та оцінювання і дані про можливості підвищення кваліфікації для учите-

лів; заняття, друковані та електронні ресурси й ігри для школярів; а для батьків — навчальний плян та дані для зв'язку. Розроблені також куточки електронної «балаканини» (КЕБ): для батьків, учнів та учителів. Вони є важливою частиною вебсайту, тому що вони не тільки заохочують обмінюватися інформаціями та ресурсами, але також сприяють формуванню віртуальної громади електронного навчання.

Запуск у дію вебсайту <oomRoom.ca> є важливим першим кроком у розвитку більшого проєкту — інтернет-порталу, який спонсорується УКІПом. Коли його буде завершено, портал буде діяти як одна вхідна «брама», розташована в Інтернеті, для отримання інформації, знарядь та послуг, які збагатять викладання та вивчення української мови і культури по цілому світі. Це призведе, по суті, до створення міжнародного українознавчого товариства, сполученого між собою електронними засобами зв'язку.

Українознавчий консорціум інтернет-порталу — об'єднання організацій та установ, які зацікавлені у розвитку та застосуванні електронних ресурсів для вивчення української мови та культури — глибоко вдячний за підтримку своїм спонсорам, які допомогли зробити ідею <oomRoom.ca> реальною можливістю. До їх числа входять: Міністерство освіти Альберти; Канадський інститут українських студій Альбертського університету і зокрема — Методичний кабінет української мови при КІУСі; Український центр засобів і розвитку Коледжу ім. Ґранта МакЮвана; Канадсько-українська фундація (КУФ); Канадська ініціятива заснування електронних збірок Міністерства промисловости Канади; Альбертська Фундація для української освіти (АФУС); Міністерство освіти та справ молоді Манітоби; Торонтський відділ Українсько-канадської шкільної ради; Міністерство освіти Саскачевану та інші.

<oomRoom.ca> має куточки для учнів, учителів та батьків, які цікавляться вивченням укр. мови і культури (на фотографії показано учнівський куточок)

Утілила в життя ідею <oomRoom.ca> технічна група талановитих і відданих людей. Під керівництвом Анни Слевінський та Ким Робинсон, працівники Шон Блейз, Марк Мальований, Роб Тао, Ендрю Чу, Наталя Лубченко та Шив Такгар — усі зробили свої талановиті внески у цей проєкт.

УКІП запрошує громадськість висловити свої зауваги та взяти участь у проєкті, щоб допомогти в подальшому розвиткові <oomRoom.ca>. Нагоди й можливості існують у багатьох ділянках, включно з фінансуванням, розробкою ресурсів, розробкою загальної стратегії та напрямків. За подальшою інформацією звертайтеся електронною поштою на адресу: <ukip@ualberta.ca>.

Завершення програми «Нова» для 4-6 кляс

Довгоочікуване видання друком матеріялів для 4-ї, 5-ї і 6-ї кляс у програмі «Нова», започаткованої д-ром Оленкою Білаш, буде завершено у 2004 р. Відповідальні редактори Галина Клід і Христя Кей працювали з редакторами та ілюстраторами, щоб підготувати різні складові частини матеріялів до публікації. «Діялоги», які були надруковані в кольорі, вже готові для «Нови 4» і «Нови 5». Діялогова частина для «Нови 6» були опрацьована і перетворена на мінікнижку під назвою «Пригоди принцеси Любослави та блазня Нийвіра». Повтор-імітації для «Нови 4-6» уже також готові. «Вправи до навчальних розділів» для «Нови 4-6», які будуть супрово-

джуватися відповідними посібниками для учителів, передбачається випустити у світ весною 2004 р. Починаючи з «Нови 4», будуть підготовлені допоміжні електронні матеріяли у вигляді навчальних центрів, включно з центром діялогу та прослуховування. Для учителів буде також доступна допомога у плянуванні занять.

Усе це було б неможливе без підтримки наших меценатів: Канадської фундації українських студій (КФУС), Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону, Альбертської Фундації для української освіти (АФУС) та Міністерства освіти Альберти.

Наслідок — це завершення основних україномовних гуманітарних ресурсів від першої до шостої кляс. Розробка серії ресурсів для школярів молодшого віку (1-6 кляси) вже майже закінчена, а серія ресурсів для учнів старшого віку (7-9 кляси) продовжує опрацьовуватися творчою групою, яка очолюється Анною Біско з Українського центру засобів і розвитку і складається з Дарії Порохівник, Орисі Гук та Галини Калужної.

Індіянська громада у віртуальному просторі

Електронна збірка «Резерва Сарсі: індіянська громада» оселилася на вебсайті <oomRoom.ca> Цей проєкт, який підтримало Міністерство промисловости Канади в рамках своєї Канадської ініціятиви заснування електронних збірок, був розроблений працівниками проєкту <oomRoom.ca> при Методичному кабінеті української мови (МКУМ). До творчої групи ввійшли Ким Робинсон (керівник проєкту), Шив Такгар (ведучий групи розробників), Наталя Лубченко (розробниця вебсайту), Шон Блейз (технічний консультант), Христя Кей (педагогічний консультант) і Лора Філевич (відповідальна за розробку навчального пляну).

Вебсайт створено на основі книжки, що носить ту ж саму назву і яка була надрукована спільно Калґарською шкільною радою і видавництвом «Reidmore Books». Віртуальні відвідувачі вебсайту можуть простежити типовий день із життя Коралі Старлайт, учениці другої кляси з резерви народу Сарсі коло м. Калґарі. Версія 1 цього вебсайту буде складатися з повного тексту та ілюстрацій книжки як англійською, так і українською мовами. Пляни майбутнього розвитку включають додаткові складові, як центр занять та озвучення. Щоб оглянути вебсайт, відвідайте <oomRoom.ca/sarcee> або <collections.ic.gc.ca/sarcee>.

Нещодавно, за підсумками голосування молодіжних критиків Канадської ініціятиви заснування електронних збірок, цей вебсайт увійшов у число перших п'ятнадцяти вебсайтів (зі ста вебсайтів розроблених у 2003—2004 роках).

Вступна сторінка вебсайту «Резерва Сарсі: Індіянська громада»

Підвищення кваліфікацій учителів

Рішення Альбертського уряду, згідно якого навчання другої мови для усіх альбертських школярів від 4-ї до 9-ї кляси стає обов'язковим, викликало безприкладну діяльність, спрямовану на розробку програм, інструкцій для впровадження та ресурсів, як також і збільшення співпраці серед фахівців викладання мови у цих творчих зусиллях. Одним із свідчень цього виступає те, що лише за три місяці 2004 р. МКУМ співспонсорував два вчительські семінари і плянує третій.

21-23 січня 2004 р. Український центр засобів і розвитку Коледжу

ім. Ґранта МакЮвана (УЦЗР), Канадсько-українська фундація (КУФ) та МКУМ спонсорували семінар про процес навчального плянування. Джон Браун, відомий експерт з навчального плянування зробив блискучий виступ про плянування курсів та навчальних розділів, який можна пристосувати до розробки ресурсів вивчення мови. МКУМ спонсорував участь у семінарі учителів, які беруть участь у розробці україномовних ресурсів, зокрема таких як: Таня Онищук, Мірка Онух та Галина МакЕвой з Торонтського відділу Українсько-канадської шкільної ради, Ліда Андрушко, директор школи зі Львова і Світлана Ластівняк зі школи українознавства ім. Івана Франка.

Перед офіційним відкриттям <oomRoom.ca>, учителі з Шкільної ради публічних шкіл Едмонтону, Шкільної ради католицьких шкіл Едмонтону, Шкільної ради публічних шкіл Елк-Айленду та Шкільної ради католицьких шкіл Елк-Айленду були запрошені взяти участь у семінарі про захоплюючий новий вебсайт.

Одна публікація із серії «Нова» 4, 5, 6.

Після засідань семінару з навчального плянування: (зліва—направо) Джон Браун, Анна Біско (КУФ), Маруся Петришин (МКУМ, КІУС) та Роман Петришин (УЦЗР, Коледж ім. Ґранта МакЮвана)

Двадцять п'ять працівників освіти мали змогу попередньо ознайомитися з <oomRoom.ca> під час учительського семінару, влаштованому УКІПом 3 лютого 2004 р. в приміщенні Центру для освіти Шкільної ради публічних шкіл Едмонтону. Організаційна група семінару УКІПу (Марк Мальований, Лора Філевич та Анна Слевінський) почали з того, що подали умови й тло початкової стадії цього проєкту та самого Українознавчого консорціуму інтернет-порталу. Учителям було продемонстровано, як використовувати <oomRoom.ca> і висвітлено особливості та новаторство вебсайту. Зокрема, були розглянуті куточки для учителів, школярів та батьків, специфічні ресурси та ефективні методи пошуку. Демонстрація вебсайту дозволила учителям ознайомитися з вебсайтом до його офіційного запуску і дізнатися від працівників, які допомагали в розробці цього ресурсу, як найкраще використовувати його для їхніх власних потреб.

Учасники семінару мали також змогу й час самостійно попрацювати з вебсайтом <oomRoom.ca> та його ресурсами. Особливо до вподоби вчителям було працювати з такими ресурсами, як пошук читанок для різних шкільних рівнів, використовувати «Encyclopedia of Ukraine» в Інтернеті та писати записки одне одному за допомогою куточку «Учительский форум». Відгук на цей проєкт був дуже схвальний. Наступний семінар з використання <oomRoom.ca> буде влаштовано для працівників україномовної освіти восени 2004 р.

Обидва семінари отримали фінансову підтримку від Міністерства освіти Альберти та Меморіяльного фонду ім. Остапа Теофіла Шведа при КІУСі, за яку ми щиро вдячні. КУФ та УЦЗР виступили співспонсорами.

Нові публікації

Дослідження про українські говори в Румунії

Микола Павлюк та Іван Робчук, «Українські говори Румунії: Діялектні тексти» (Канадський інститут українських студій, Наукове товариство ім. Шевченка в Америці та Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної Академії наук України, 2003 р.), xvi, 782 ст.

У цій публікації автори професори Микола Павлюк та Іван Робчук мають на меті зберегти важливу інформацію про діялекти однієї з маловідомих гілок українського народу, котра знаходиться під сильними асиміляційними впливами, а саме: про українських поселенців Румунії.

Українські говірки в Румунії здебільшого становлять собою продовження ареалів тих діялектних груп, які існують на території України. Це окраїни середньозакарпатського, гуцульського, буковинського, подільського та степового діялектів.

Збір і публікація дослідження про українські говірки в Румунії стала невідкладною вимогою порядку денного з огляду на той факт, що останнім часом спостерігається посилення впливів румунської мови та культури на всі покоління україномовних осіб. Це не лише позначається на структурі місцевих українських діялектів, але навіть загрожує самому їхньому існуванню.

Ця книжка професорів Павлюка та Робчука, наслідок багатьох років досліджень, є важливим посібником не лише для мовознавців, але й для тих, які цікавляться історією та мовою українського населення Румунії. Додаткову інформацію про книжку та її авторів можна знайти на інтернетовій сторінці Видавництва КІУСу за адресою: <www.utoronto.ca/cius>, де можна придбати цю та інші книжки видавництва. Вартість цього видання у твердій обкладинці — $54.95.

«Журнал українознавчих студій»: спеціяльний випуск, присвячений пам'яти Данила Ґусара Струка

Том 27, Числа 1-2, Літо-Зима 2002 р., 344 стор.

Останній випуск «Журналу українознавчих студій» присвячено пам'яти Данила Гусара Струка (1940—1999). Професор Струк викладав українську мову й літературу на факультеті слов'янських мов і літератур Торонтського університету, обіймав посаду виконавчого редактора (1982—89 рр.), а потім — головного редактора п'ятитомної «Encyclopedia of

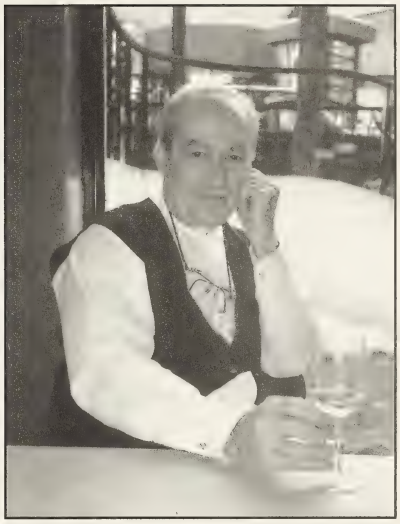

Данило Ґусар-Струк (1940-1999)

Ukraine». Він також очолював Канадську асоціяцію славістів (1991—92 рр.) та Наукову Фундацію ім. Шевченка в Західній Европі (1997-99 рр.). Головний вклад професора Струка в ділянку української літературної науки перераховується у вибраній бібліографії, яка подається у цьому випуску.

Цей спеціяльний випуск був підготовлений другом та колегою професора Струка — Романом Сенькусем. Його вступ до цього тому подає нарис життя професора Струка, наукової кар'єри та інтелектуальних зацікавлень.

Випуск складається з 19 статей — 18 про українську літературу й одна про українську мову, — які були написані друзями та колегами професора Струка. Тематика статей охопила два століття української літератури: від Тараса Шевченка до «Бу-ба-бу».

Відкриває випуск есея Романа Коропецького про зображення казахів у поемах та картинах Шевченка. Марко Павлишин описує деякі з

найостанніших подій в українському літературознавстві, досліджуючи нещодавні тлумачення творчости Ольги Кобилянської. Ярослав Балан показує, що прототипом образу головного героя оповідання «Камінний хрест» Василя Стефаника був український селянин Стефан Дідух, який еміґрував зі своєю родиною до Канади у 1899 р. і поселився в Альберті. Петро Карманський досліджується з двох боків: Мирослав Шкандрій аналізує його сатиричні зображення проводу української громади в Канаді в 1913—14 рр. як спробу піднести його національну свідомість, тоді як Олег Ільницький розглядає переклади Карманського та дослідження італійських письменників і його вірші та роман на італійські теми як роздуми про боротьбу України за незалежність.

Шість статей обговорюють літературу в міжвоєнний період. Михайло Найдан порівнює розуміння Революції 1917 р. Алєксандром Блоком і Павлом Тичиною на основі їхніх поем «Двенадцать» та «Замість сонетів і октав» відповідно. Тоді як обидва поети дивилися на Революцію як на подію космічного значення, драматург Микола Куліш вважав її внутрішнім, квазірелігійним перетворенням сердець людей. Саме це розуміння Революції випливає з аналізи Марка Стеха ранніх п'єс Куліша «97» та «Комуна в степах». Два автори досліджують теми й образи, які представлені в українській поезії Богдана Ігоря Антонича. Юрій Андрухович заглиблюється у невідомі екзотичні краї, які Антонич описує у своїх віршах, тоді як Лідія Стефановська показує, як за спонуканням польських поетів Антонич розвинув спортивну тему і святкував життя у діонісійському дусі. Максим Тарнавський аналізує теоретичні погляди на літературу Михайла Рудницького та його критичну оцінку українських письменників, і приходить до висновку, що вони відіграли впливову ролю, хоч вони не були цілком розвинені і відзначалися непослідовністю. Волтер Смирнів, провідний авторитет у ділянці української наукової фантасти, порівнює перші праці українських письменників про космічні подорожі: маловідому повість Мирослава Капія «Країна блакитних орхідей» (1932 р.) і досить відомий роман Володимира Владка «Астронавти Всесвіту» (1935 р.)

Решта статей стосується творчости сучасних письменників. Марія Ревакович розкриває постмодерністський грайливий дух у працях двох членів нью-йоркської групи українських поетів — Емми Андієвської і Богдана Рубчака, — і зауважує відмінності між ними. Наталя Пилип'юк аналізує дві поеми, де надихаючими елементами стали вітражі: одна поема — Ігоря Калинця, а друга — Василя Стуса. Віталій Чернецький обговорює троп переміщення і творення ідентичности у постколоніяльній літературі і показує, як ці дві стратегії застосовані в романах Юрія Андруховича та Оксани Забужко. Тамара Гундорова і Марк Андрейчик підходять до групи письменників «Бу-ба-бу» з двох точок зору. Перша оцінює запровадження групою нового постмодерністського стилю в українську літературу. Друга точка зору розглядає те, як група поєднала літературу з музичним виступом, щоб створити синтетичну мистецьку форму. Марина Романець підкреслює відмінності між еротичними елементами в романах Оксани Забужко, Юрія Іздрика та Юрія Покальчука. Галина Кошарська зіставляє жіночі голоси в поезії Оксани Забужко та Наталки Білоцерківець. Завершує випуск праця Алли Недашківської, в якій вона показує, як мова двох жіночих журналів — «Єва» та «Жінка» — пристосовується до їхніх відповідних читацьких авдиторій.

Коло наукових досліджень та добірність статей у цьому томі робить його належним пам'ятником на пошану професора Данила Гусара Струка.

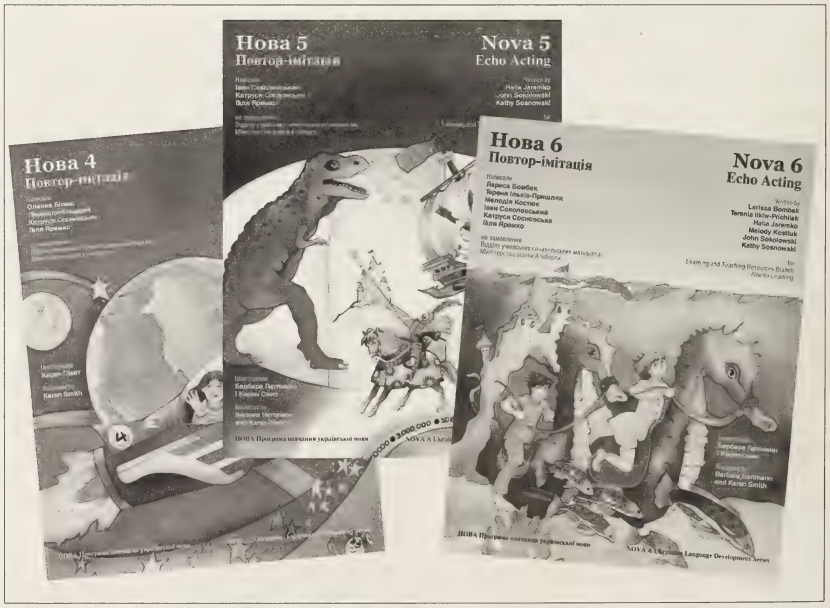

Матеріяли для навчання Української мови у програмі «Нова» 4, 5, 6 готові для 2004—05 шкільного року.

Вийшов друком підручник соціології

У 2002 р. дотація Меморіяльного фонду ім. Івана Коляски при КІУСі була виділена професору Наталії Черниш, яка обіймає посаду голови новоствореної катедри історії та теорії соціології при Львівському національному університеті. Д-р Черниш, як одна з перших науковців в Україні, котрі здобули докторат із соціології, проклала першу стежку у викладанні цього предмету, опублікувавши в середині 1990-х років підручник із соціології. Перший і другий наклади видання розпродалуся дуже швидко, тому д-р Черниш використала свої наукове перебування в Едмонтоні влітку 2002 р., щоб підготувати осучаснене й доповнене третє видання. Книжка, яка складається із 450-и сторінок і носить назву «Соціологія: курс лекцій», була надрукована видавництвом «Кальварія» у Львові. Вона подає ретельний огляд предмету для студентів університету і включає вправи для занять, словник та поглиблену багатомовну бібліографію.

Зліва—направо: Ренні Хан (Відділ міжнародних відносин Альбертського ун-ту), Наталія Черниш, Зенон Когут (КІУС)

Д-р Черниш, яка вперше відвідала КІУС у 1989 р., була однією з перших науковців з України, які взяли участь у програмах наукового обміну з інститутом. Вона здійснила обширні дослідження, зокрема, у рамках довготермінового проєкту порівняння соціяльних настроїв у Львові та Донецьку, а також працювала в університетах Канзасу та Мічіґану. Її численні публікації включають також статті, які були написані у співавторстві з канадськими та американськими соціологами. Д-р Черниш відіграла важливу ролю у підготовці нещодавно заснованого обмінного договору між Альбертським університетом та Львівським національним університетом.

КІУС і Голодомор

Продовження зі стор. 1

України. У листі до Каґановича від 11 серпня 1932 р. Сталін висловив підозру про українське селянство та лояльність цілого українського партійного апарату, який він охарактеризував як такий, де переважає більшість послідовників Петлюри та аґентів польського провідника Юзефа Пілсудського. Він висловив побоювання, що «Україну можемо втратити» і що вона повинна бути перетворена в якомога коротший термін у «справжню фортецю СРСР» та «зразкову республіку».

Під цими сталінськими евфемізмами, за словами д-ра Шаповала, розумілося, що необхідно вжити наступних заходів (без огляду на кількість жертв): (1) витиснути з України щонайбільші об'єми збіжжя (виправдуване потребою модернізувати та годувати міське населення); (2) здійснити ретельну «чистку» всіх суспільних верств (що мотивувалось засиллям прихованих «українських націоналістів» та інших ворогів).

Д-р Олексій Ґарань поділився своїми думками про те, як політичні фракції в Україні сьогодні трактують Голод 1932-33 рр.

22 жовтня 1932 р. надзвичайна комісія, очолювана Молотовим, почала свою роботу в Україні. В українські села були вислані спеціяльні бригади, які отримували винагороду у вигляді частини награбованого зерна та інших харчів. Лазар Каґанович очолив подібну комісію у Північному Кавказі, а Павел Постишев — у Поволжжі, в Росії. Комісія Постишева, за свідченнями російських дослідників, не діяла так жорстоко, як комісія Молотова, тоді як комісія Каґановича спрямовувала свої зусилля здебільшого проти українців, які жили на Кубані.

Шаповал перерахував додаткові заходи, що застосовувалися проти українських сіл, які не виконували пляни хлібозаготовлі, такі як:

1) штрафи натурою (зокрема м'ясом і картоплею), що накладалися на окремі садиби за невиконання наказів про хлібоздачу,

тоді як подібні штрафи натурою, але у вищих розмірах, накладалися на цілі колгоспи, які звинувачувались у тому, що допустили розкрадання колгоспної власности;

2) заборона торгівлі картоплею, м'ясом та худобою;
3) заборона поставок у села промислових товарів (таких як сірники, сіль і керосин);
4) встановлення харчої бльокади кордонів України внутрішніми військами та міліцією (що унеможливлювало, таким чином, утечу селян із голодних зон та ввезення харчопродуктів з Росії до України);
5) запровадження системи внутрішніх паспортів (селяни їй не підпорядковувались і, таким чином, ще більш обмежувалися можливості їхнього пересування).

У той час, як голод шаленів, почалося офіційне приховування фактів. Усім органам влади, крім ДПУ (попередник ОДПУ-НКВС-КДБ), було заборонено реєструвати випадки спухання та смерти від голоду. 14 січня 1933 р. Максім Літвінов, радянський міністр закордонних справ, у відповідь на запити із-за кордону, заявив, що ніякого голоду немає. Були накладені обмеження на пересування по СРСР іноземних кореспондентів. У той же час, Радянський Союз насичував міжнародній ринок зерном за викидними (демпінговими) цінами.

За ствердженням д-ра Шаповала, що ще більше відрізняло обставини в Україні від обставин в Росії, це одночасні зміни в національній політиці в Україні. 14 грудня 1932 р. Сталін і Молотов підписали постанову, в якій від імени Комуністичної партії та радянського уряду закликали до «правильного проведення українізації» в Україні та в районах із значним українським населенням поза її межами. Постанова також закликала до вирішальної боротьби проти так званих петлюрівських та інших контрреволюційних елементів. Шаповал підсумував, що це сигналізувало кінець політики українізації, як також і початок антиукраїнських чисток.

І справді, політичне керівництво Української РСР було «вичищене». У той же час, у 1933 р. Павел Постишев був призначений на одну з найвищих посад в Комуністичній партії України, щоб впроваджувати політику Кремля з конфіскації зерна і проводити чистки так званих українських націоналістів.

Підсумовуючи, д-р Шаповал відзначив, що нові віднайдені та надруковані архівні документи демонструють «спеціяльні антиукраїнські акценти» та надзвичайні заходи, вжиті владою проти українського селянства. Вони надають голодові в Україні характеру геноциду проти народу.

Повний текст виступів д-ра Шаповала та д-ра Боряка українською мовою можна прочитати під рубрикою «Пресові повідомлення» на вебсайті КІУСу: <www.cius.ca>.

Збірка спогадів очевидців голоду надрукована у Києві

У 2003 р., на основі дотації Програми дослідження Східньої України ім. Ковальських, Всечесніший отець д-р Юрій Мицик надрукував кижку «Український голокост 1932—1933: свідчення тих, хто вижив». Свідчення очевидців голоду збиралися протягом десятирічного періоду з шістнадцяти областей України та районів Росії, де мешкають українці. Всечесніший отець д-р Мицик був одним із лавреатів Меморіальної стипендії ім. Івана Коляски.

Компактний диск «Голодомор в Україні 1932-1933»

Обкладинка компактного диску «Голодомор в Україні», який був випущений Державним комітетом архівів України.

На обкладинці: Масові поховання під Харковом (1933 рік); обкладинка журналу «Колгоспниця України» (№ 12, 1932); фраґмент документу 1930 р.

Нагороди

Стипендії та дотації — 2002-2003

Освітні стипендії

Бакалярська стипендія ім. родини Лева Криси

Марія Качмар, педагогічний факультет, Альбертський університет (надалі — ун-т).

Стефан Соколовський, факультет політології, Альбертський ун-т.

Аспірантські стипендії

Маґістерська стипендія Вічного фонду ім. Марусі й Михайла Дорошів

Ігор Кобель, факультет освітньої психології, Альбертський ун-т. «Застосування канадського підходу «Dbi-bi» у навчанні слабочуючих з метою реформування спеціяльної освіти в Україні».

Павло Маркін, Інститут Европейських студій, Єрусалимський ун-т. «Соціяльні межі й зони представництва: праці та розповіді єврейських та українських митців».

Докторська стипендія Меморіяльного фонду ім. Олени Даркович

Ронда Гінтер, факультет історії, МакМастерський ун-т. «Найщиріші революційні привіти: прогресивні українці в Канаді, 1918—1991 рр.»

Постдокторські та інші стипендії

Дослідчо-навчальна стипендія ім. Непораних

Дарія Даревич, Йоркський ун-т. «Вступ до українського мистецтва й архітектури».

Меморіяльна стипендія ім. Івана Коляски

Наталія Черниш, кафедра соціології, Львівський національний ун-т. На підготовку підручника із соціології.

Дослідчі дотації

Анатолій Бойко, факультет історії, Запорізький державний ун-т (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). «Археографічна підготовка та видання селянських мемуарів, «історій» та щоденників з історії Південної України».

Ростислав Делімарський, Центр російських та східньоевропейських студій, Торонто (Вічний фонд ім. Михайла й Дарії Ковальських). «Київська автономія під російським правлінням: самоврядування під Маґдебурзьким Правом (1654—1781 рр.)»

Ірина Дмитришин, Париж І Пантеон – Сорбонна (Вічний фонд ім. Петра Яцика). «Українська карта у французькій закордонній політиці (перша половина 18 століття)».

Олександр Добржанський, факультет історії, Чернівецький національний ун-т (Вічний фонд ім. Тимофія та Євгенії Таборовських). «Політичні еліти Буковини. Проблеми формування та участі в суспільному житті в умовах багатонаціонального регіону».

Надія Дирда, Музей Богдана Лепкого, Бережани, Тернопільська область (Вічний фонд ім. Родини Ремезів). Для збереження приміщень музею.

Ярослав Ісаєвич, Інститут українознавства, Національна Академія наук (надалі — НАН) України, Львів (Фонд Теодора та Маґдалини Бутрей, Освітня фундація ім. Петра Яцика). «Депортації: Західні землі України кінця 30-х – початку 50-х рр.».

Роберт Джонсон, Центр міжнародніх досліджень ім. Манка, Торонто (Вічний фонд ім. Михайла й Дарії Ковальських, Вічний фонд ім. Петра Яцика). На підтримку програми збереження документації.

Тарас Карп'юк, Освітня фундація ім. Петра Яцика, Торонто (Меморіяльний фонд ім. Марусі Онищук та Іванка Харука). На підтримку конкурсу з української мови ім. Петра Яцика в Україні.

Галина Когут, Львівський національний ун-т (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). «Опрацювання збірок давніх українських килимів (18 століття) у музеях Східньої України».

Роберт Климаш, факультет германських та слов'янських студій, Манітобський ун-т (Архівний Вічний фонд ім. Стефанії Букачевської-Пастушенко). «Архівна кореспонденція Володимира Климкова».

Наталя Кононенко, факультет слов'янських мов та

літератур, Вірджинійський ун-т (Архівний Вічний фонд ім. Стефанії Букачевської-Пастушенко). На підтримку проєкту української фолькльорної бази даних.

Валентина Курилів, педагогічний факультет, Торонтський ун-т (Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика). Викладання курсу з методології навчання у Національному педагогічному ун-ті ім. М. Драгоманова у Києві.

Олександр Мельничук, факультет історії, Київський національний ун-т (Меморіяльний фонд ім. Миколи Кліда). «Дмитро Дорошенко в громадсько-політичному русі України».

Володимир Мезенцев, Торонтський ун-т (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). Для підтримки проведення археологічних розкопок Батурина».

Юрій Мицик, кафедра історії, Національний ун-т «Києво-Могилянська академія» (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). «Свідчення очевидців про штучний голод 1932—33 рр.».

Віктор Остапчук, факультет цивілізації Близького та Середнього Сходу, Торонтський ун-т (Вічний фонд ім. Петра Яцика). «Українські історичні документи в російських архівах».

Володимир Пашук, Інститут українознавства, НАН України (Вічний фонд ім. Тимофія та Євгенії Таборовських, Вічний фонд ім. родини Юхименко). «Товариство «Просвіта» в національному русі Галичини, 1868—1918 рр.».

Рената Руснак, Яґелонський ун-т, Краків (Вічний фонд ім. родини Ремезів). «Між культурою і політикою: Богдан Лепкий у колі польської культури».

Оксана Сімович, Львівський інститут внутрішніх відносин, НАН України (Меморіяльний фонд ім. Нестора Печенюка). «Словник архетипів і символів».

Олексій Сокирко, факультет історії, Київський національний ун-т (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). «Охотницьке військо Лівобережного Гетьманату кінця 17 — початку 18 ст.: традиції чи модернізація?».

Володимир Стасенко, Українська академія друкарства, Львів (Меморіяльний фонд ім. Володимира Дилинського). «Образна система української книжкової графіки».

Марко Стех, Торонтський ун-т (Архівний Вічний фонд ім. Стефанії Букачевської-Пастушенко, Вічний фонд ім. Олега Зуєвського). Архівне впорядкування паперів Емми Андієвської.

Рем Терещенко, Дніпропетровськ, Україна (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). «Політичні репресії на Катеринославщині-Дніпропетровщині, 1919—1985 рр.».

Юрій Ясіновський, Львівська Богословська академія (Меморіяльний фонд ім. Нестора Печенюка). «Репертуар української церковної монодії».

Василь Уляновський, факультет історії, Київський національний ун-т (Вічний фонд ім. Петра Яцика). «Митрополит Київський Спиридон: образ на тлі доби — доба через образ».

Кирило Вислобоков, Інститут держави і права, НАН України (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських, Вічний фонд ім. Олександра і Галини Кулагиних). «Правова культура Гетьманщини: традиція чи реставрація?».

Дякуємо за Вашу підтримку!

КІУС щиро вдячний всім своїм жертводавцям. Пожертви на КІУС підтримують розвиток українознавства через фінансування програм та проєктів, стипендій для студентів і аспірантів та дотацій для науковців. Пожертви на КІУС не обкладаються податками як у Канаді, так і в США. Щоб зробити пожертву на КІУС, просимо писати на адресу:

CIUS, 450 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, AB, Canada T6G 2E8

З усіх питань заснування іменних або цільових фондів при КІУСі просимо звертатися до директора інституту.

Стипендії та дотації — 2003-2004

Аспірантські стипендії

Маґістерська стипендія Вічного фонду ім. Марусі та Михайла Дорошів

Олександр Мельник, факультет історії та клясики, Альбертський ун-т. «Німецька сільськогосподарська політика в Україні, 1941—43 рр.».

Докторська стипендія Меморіяльного фонду ім. Олени Даркович

Ая Фуджівара, факультет історії, Альбертський ун-т. «Еволюція канадської багатокультурної ідентичности та роля етнічних еліт, 1919—1971 рр.»

Тетяна Нарожна, факультет політології, Альбертський ун-т. «Західня допомога у перехідному періоді Східньої Європи: реформування політики допомоги».

Марша Осташевська, музичний факультет, Йоркський ун-т, Онтаріо. «Танець, музика і нація: політика ідентичности та українські фестивалі в Канаді».

Постдокторські та інші стипендії

Дослідчо-навчальна стипендія ім. Непораних

Лідія Стефановська, Інститут славістики, Польська академія наук, Варшава. «Ідентичність у сучасній українській літературі».

Меморіяльна стипендія ім. Івана Коляски

Олексій Гарань, Національний ун-т «Києво-Могилянська академія». «Дилеми політики безпеки в нових геополітичних обставинах».

Ігор (Юрій Ісіченко), Архиєпископ Харківський і Полтавський, Української Автокефальної Православної Церкви. «Українська аскетична література середніх віків».

Галина Калужна, факультет іноземних мов, Львівський національний ун-т. «Комп'ютерний виклад матеріялу: виживаючи з обмеженими фінасовими можливостями».

Мирон Капраль, Інститут української археографії, Львів. «Соціяльні та національні громади в українських містах 16—17 ст.».

Анатолій Круґлашов, історичний факультет, Чернівецький національний ун-т. «Слов'янська ідея в українській політичній думці XIX-XX ст.».

Микола Рябчук, Ун-т «Києво-Могилянська Академія», Київ. «Засоби масової інформації в посткомуністичних країнах: ризикований шлях до свободи».

Юрій Шаповал, Інститут політичних та етнонаціональних досліджень НАН України, Київ. Щоб взяти участь в обговоренні про штучний голод 1932—33 рр. та виступити з доповіддю: «Голод 1932—33 років в Україні: Що ми знаємо про нього сьогодні?» Окрім того, — для дослідження матеріялів про Українську Повстанську Армію у збірці професора у відставці Петра Потічного.

Дослідчі дотації

Андрій Боляновський, історичний факультет, Львівський національний ун-т (Фундація ім. отця Маріяна і д-ра Романа Цурковських). «Німецька окупаційна політика і національний рух опору в Україні (1941—1944 рр.)».

Олена Боряк, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського, Київ (Вічний фонд ім. Тимофія та Євгенії Таборовських). «Повсякденність українського села в екстремальних та «пограничних» умовах доби тоталітаризму».

Ярослав Дашкевич, Інститут української археографії, Львів (Вічний фонд ім. Петра Яцика). Опрацювання й опис збірок НТШ у Вроцлаві, Польща.

Анатолій Дубровний, незалежний дослідник, Київ (Дотація Української фундації ім. Тисячоліття Хрещення України). «Сучасна біотехніка й генетика».

Надія Дирда, Музей Б. Лепкого, Бережани, Тернопільська обл. (Вічний фонд ім. родини Ремезів). На підтримку роботи музею.

Відділ модерних мов та культурологічних студій, Альбертський ун-т. Викладання початкового курсу української мови в Альбертському ун-ті у 2003-2004 навчальному році.

Оксана Кісь, Інститут народознавства НАН України, Львів (Меморіяльний фонд ім. Миколи Кліда). «Україна XX століття у жіночій пам'яті».

Роберт Климаш, Вінніпеґ, Манітоба (Вічний фонд ім. Василя Кравченка). «Кореспонденція та інша документація Володимира Климкова (1926-2000 рр.)».

Михайлина Коцюбинська, Інститут літератури НАН України, Київ (Меморіяльний фонд ім. Михайла Захарука, Вічний фонд ім. Василя Кравченка). Для видання книги «Мої обрії».

Микола Крикун, Інститут українських досліджень, Львівський національний ун-т (Центр ім. Петра Яцика). «Суспільство українського Прикарпаття».

Тетяна Люта, Національний ун-т Києво-Могилянська академія (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). «Мапи Києва XVII — XIX ст.».

Володимир Мезенцев, Торонтський ун-т (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). «Археологічні розкопки Батурина в 2003 р.»

Олександр Олійник, Запоріжжя (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). «Запорізький зимівник».

Віктор Остапчук, Торонтський ун-т (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). «Джерела Московського посольського приказу про Чорноморський кордон Османської імперії та відносини між Османською імперією і північними країнами XVII ст.».

Віра Просалова, Донецький національний ун-т (Вічний фонд ім. родини Ремезів). «Празька поетична школа».

Роман Рикалюк, Львівський національний ун-т (Вічний фонд ім. Стельмащуків). «Розроблення методик створення електронних україномовних підручників для вищих навчальних закладів України».

Видавництво «Смолоскип» (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). Публікація збірника «Переяславська Рада 1654 року (історіографія та дослідження)».

Валерій Степанков, Кам'янець-Подільський університет (Меморіяльний фонд ім. Нестора Печенюка). «Петро Дорошенко: соціяльно-політичний портрет».

Мирослав Татарин, факультет релігійних студій, Саскачеванський ун-т (Вічний фонд ім. Олександра і Галини Кулагиних). «Як бути собою? Українські канадці про релігійну ідентичність».

Інститут літератури НАН України, Київ (Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських). Підготовка до друку 3-го тому «Щоденника» Володимира Винниченка.

Освітні стипендії Меморіяльного фонду ім. Марусі Онищук та Іванка Харука отримали наступні студенти Чернівецького ун-ту, які походять зі Снятинського району: Ольга Бордун і Василь Аронець (факультет економіки); Роман Никифоряк і Ярослав Олексійчук (історичний факультет); Надія Радиш і Ярослава Тимофійчук (юридичний факультет).

Тетяна Ярошенко, Національний ун-т «Києво-Могилянська академія» (Вічний фонд ім. Олега Зуєвського). «Олег Зуєвський: матеріяли до біографії та творчости».

Валерій Зема, Інститут історії України НАН України, Київ (Меморіяльний фонд ім. Нестора Печенюка). «Міжконфесійна полеміка другої половини XVI — початку XVII ст.».

Семінари та лекції КІУСу (осінь 2003 р.)

19 вересня. Д-р Роман Рикалюк, Інформаційно-обчислюваний центр, Львівський національний ун-т. «Дистанційне навчання при Львівському університеті: Модель для українських університетів?»

3 жовтня. Його Преосвященство Архиєпископ Харківський і Полтавський Ігор (Юрій Ісіченко), Українська Автокефальна Православна церква; факультет історії та української літератури, Харківський національний ун-т. «Апостольська місія Церкви та суспільна служба православних громад в Україні». (Після лекції відбулася презентація книжки Сергія Плохія та Франка Сисина «Religion and Nation in Modern Ukraine» (Релігія та нація в модерній Україні).

13 листопада. Д-р Олексій Гарань, Факультет політології та Центр досліджень питань національної безпеки, Національний ун-т «Києво-Могилянська академія». «Україна напередодні президентських виборів: внутрішня боротьба та іноземні впливи».

16 листопада. Д-р Юрій Шаповал, Інститут політичних та етнонаціональних досліджень, НАН України, Київ. «Політичне керівництво Української РСР та Кремль: співавтори голоду 1932—33 рр.».

Д-р Олексій Гарань, Факультет політології та Центр досліджень питань національної безпеки, Національний ун-т «Києво-Могилянська академія». «Дебати про голод 1932—33 рр. та сучасна політична боротьба в Україні».

4 грудня. Д-р Мирон Капрал, Інститут археографії, НАН України, Львівське відділення. «Етнічні громади у Львові: соціо-правові відносини (16—18 ст.)».